



# Trudne wieloetapowe zadania na maturze z matematyki w roku 2018

# PODSTAWA PROGRAMOWA MATEMATYKI

## Cele kształcenia – wymagania ogólne

ZAKRES PODSTAWOWY	ZAKRES ROZSZERZONY
<b>I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</b>	
Uczeń interpretuje tekst matematyczny. Po rozwiązaniu zadania interpretuje otrzymany wynik.	Uczeń używa języka matematycznego do opisu rozumowania i uzyskanych wyników.
<b>II. Wykorzystanie i interpretowanie reprezentacji.</b>	
Uczeń używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych.	Uczeń rozumie i interpretuje pojęcia matematyczne oraz operuje obiektami matematycznymi.
<b>III. Modelowanie matematyczne.</b>	
Uczeń dobiera model matematyczny do prostej sytuacji i krytycznie ocenia trafność modelu.	Uczeń buduje model matematyczny danej sytuacji, uwzględniając ograniczenia i zastrzeżenia.
<b>IV. Użycie i tworzenie strategii.</b>	
Uczeń stosuje strategię, która jasno wynika z treści zadania.	Uczeń tworzy strategię rozwiązania problemu.
<b>V. Rozumowanie i argumentacja.</b>	
Uczeń prowadzi proste rozumowanie, składające się z niewielkiej liczby kroków.	Uczeń tworzy łańcuch argumentów i uzasadnia jego poprawność.

## Matura z matematyki, maj 2018

Poziom podstawowy - 34 zadania w arkuszu  
(25 zadań zamkniętych, 9 zadań otwartych)

21 427 zdających po raz pierwszy,

średni wynik to 54% (w kraju 56%)

3232 osoby poprawiały, bądź podwyższały wynik

24 prace egzaminacyjne zostały unieważnione

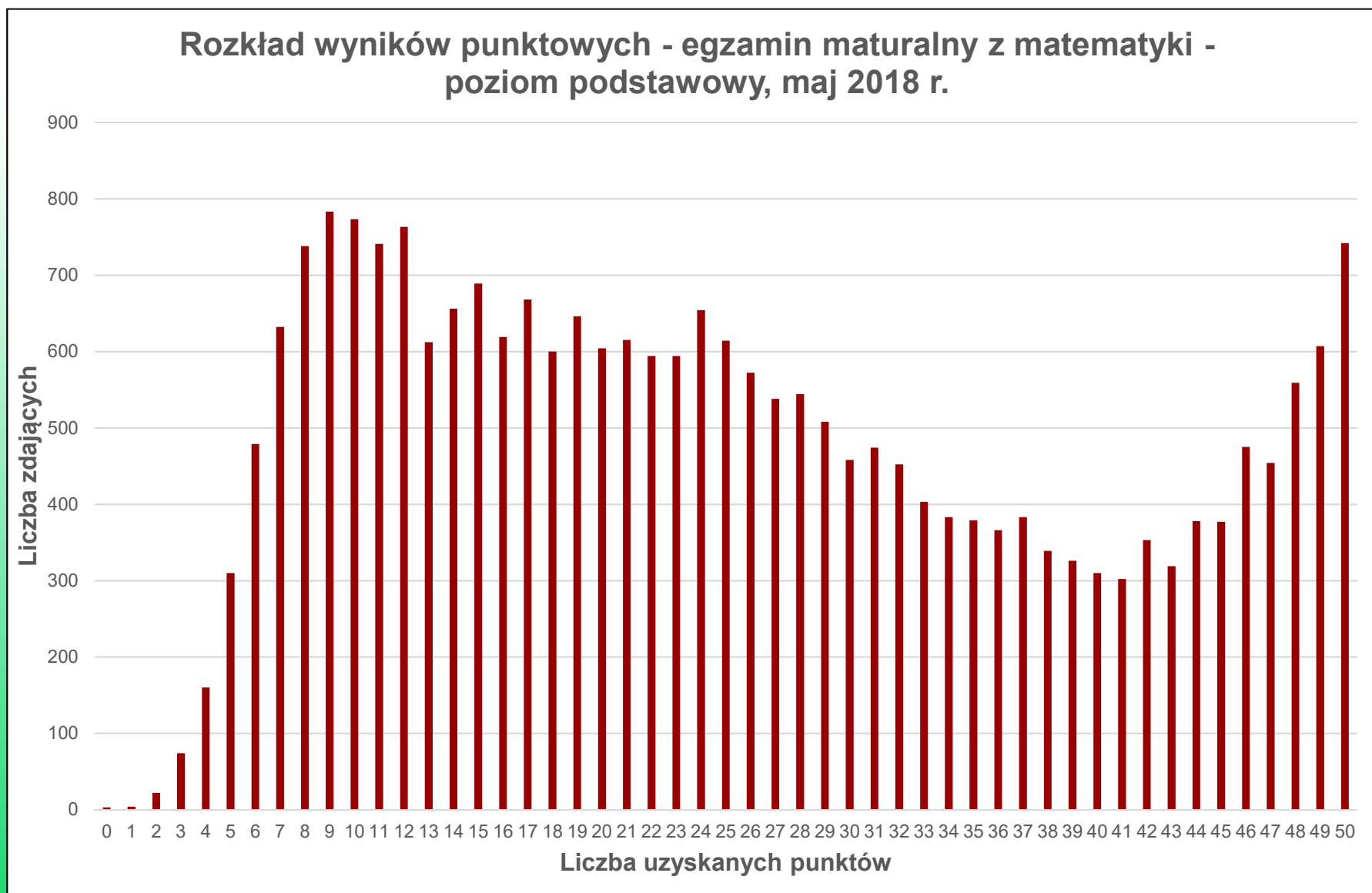
Poziom rozszerzony - 15 zadań w arkuszu  
(4 zadania zamknięte, 11 zadań otwartych)

6 119 zdających po raz pierwszy (28,6%),

średni wynik to 26,6% (w kraju 29%)

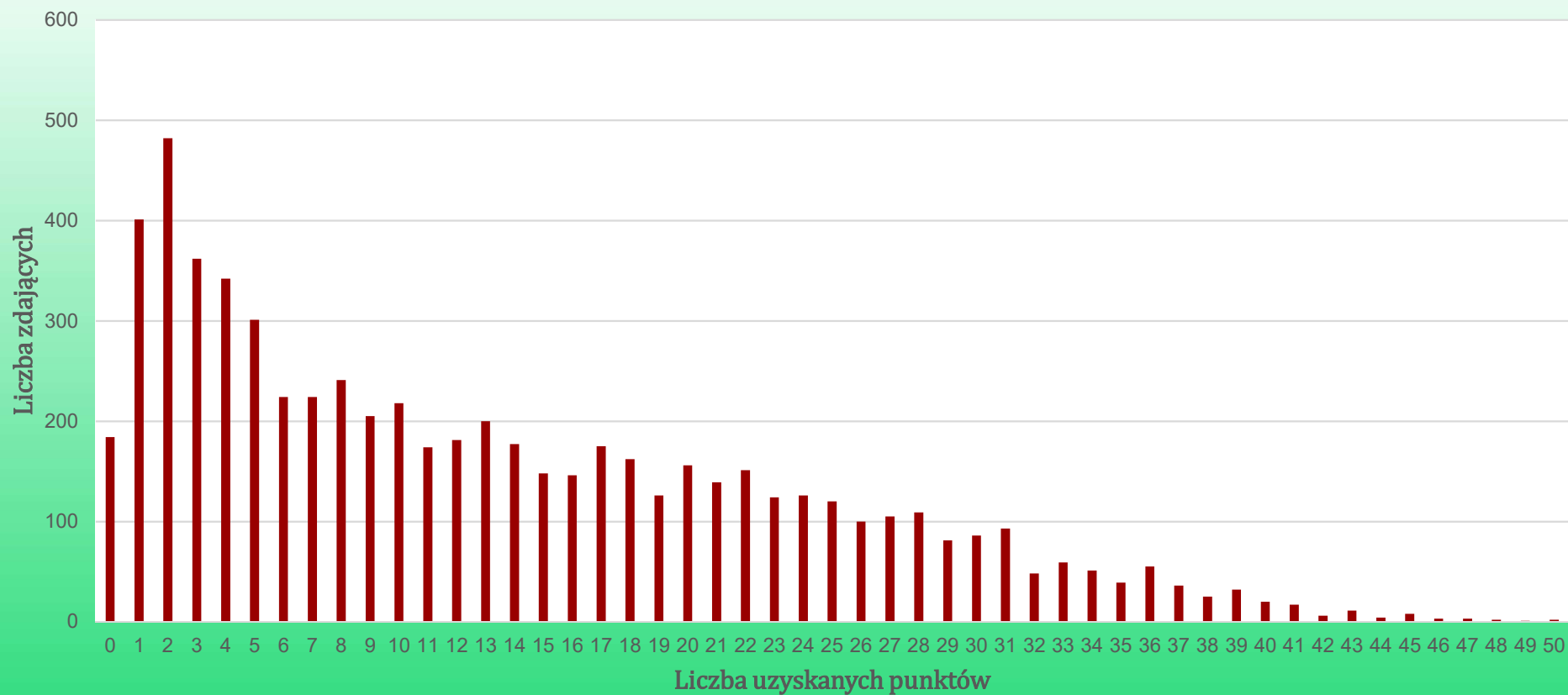
366 osób podwyższało wynik

# Matura z matematyki, maj 2018 - poziom podstawowy



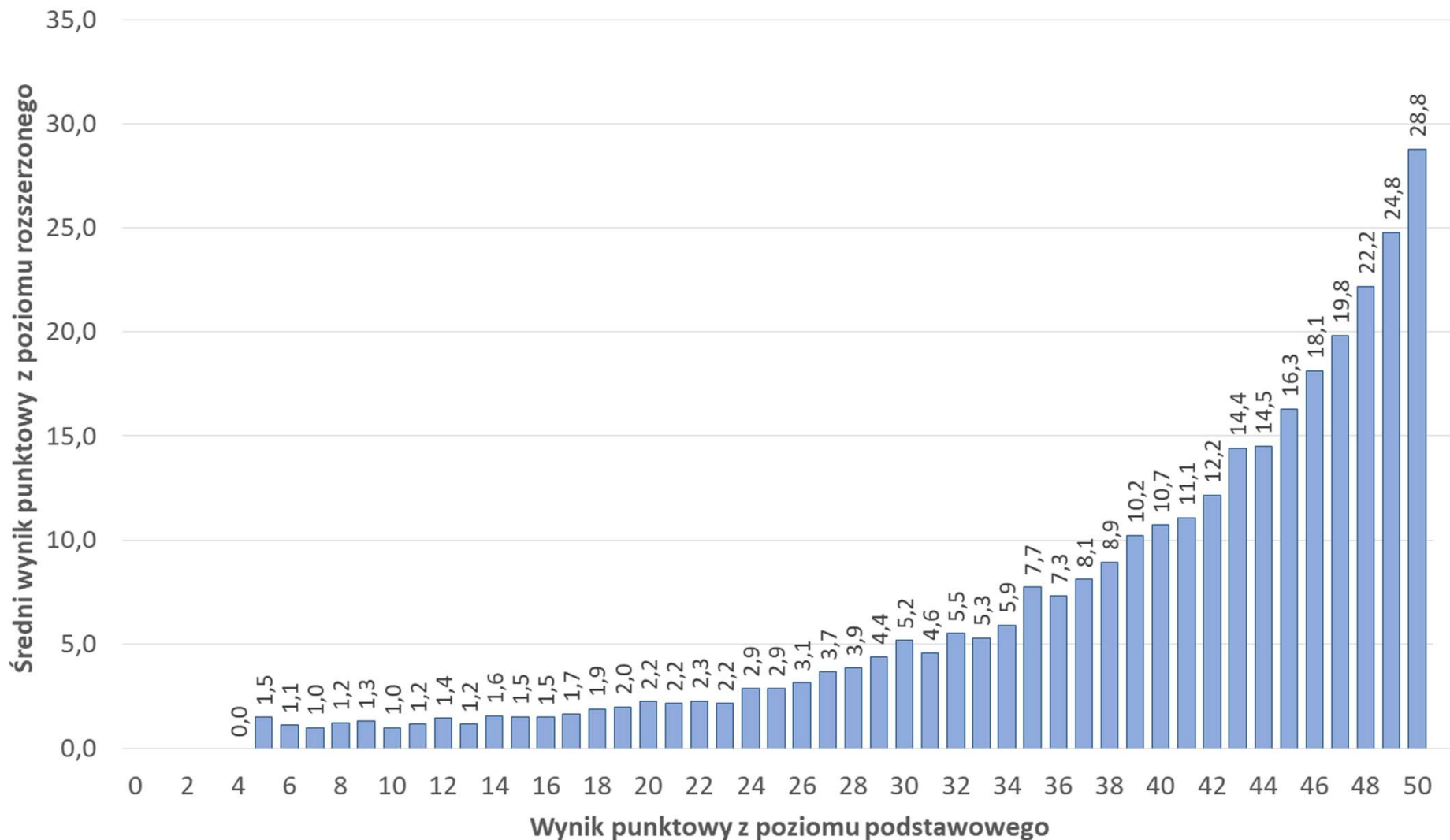
# Matura z matematyki, maj 2018 - poziom rozszerzony

Rozkład wyników punktowych - egzamin maturalny z matematyki,  
poziom rozszerzony, maj 2018



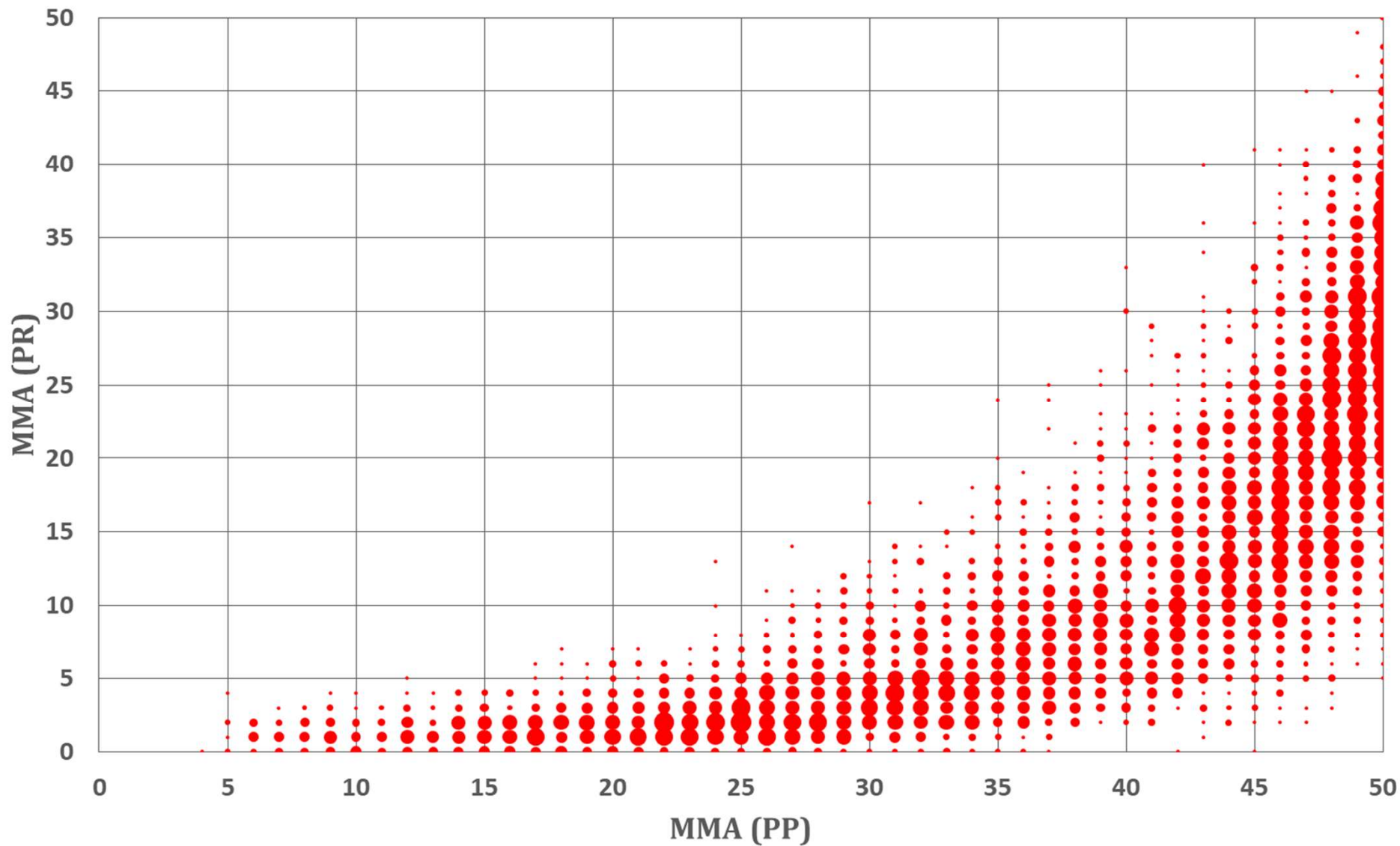
# Korelacje wyników PP i PR, maj 2018

Korelacja wyników zdających egzamin na poziomie rozszerzonym z wynikiem egzaminu na poziomie podstawowym - matematyka, maj 2018



# Korelacje wyników PP i PR (c.d.)

Korelacja wyników obu poziomów egzaminu, matematyka, maj 2018



Opuszczenia zadań otwartych – matematyka –  
poziom podstawowy egzaminu, maj 2018 –  
wszyscy zdający (N = 24 659)

26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.
925	1637	5204	10184	6899	2124	3223	4348	6361
3,8%	6,6%	21,1%	41,3%	28,0%	8,6%	13,1%	17,6%	25,8%



Opuszczenia zadań otwartych – matematyka –  
poziom rozszerzony egzaminu, maj 2018 –  
wszyscy zdający (N = 6 485)

5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
1348	1107	1699	1030	844	630	1121	965	626	1007	1733
20,8%	17,1%	26,2%	15,9%	13,0%	9,7%	17,3%	14,9%	9,7%	15,5%	26,7%





## Zadanie nr 32 – (poziom podstawowy) – strategia na płaszczyźnie kartezjańskiej

### Zadanie 32. (0–5)

W układzie współrzędnych punkty  $A = (4, 3)$  i  $B = (10, 5)$  są wierzchołkami trójkąta  $ABC$ . Wierzchołek  $C$  leży na prostej o równaniu  $y = 2x + 3$ . Oblicz współrzędne punktu  $C$ , dla którego kąt  $ABC$  jest prosty.

0	64,6%
1	9,1%
2	4,1%
3	1,3%
4	3,2%
5	17,7%

Wskaźnik łatwości zadania = 0,24  
13,1% opuszczeń  
(dane dla wszystkich zdających)

# Geometria na płaszczyźnie kartezjańskiej, maj 2018

## Zadanie 18. (0–1)

Punkt  $K = (2, 2)$  jest wierzchołkiem trójkąta równoramiennego  $KLM$ , w którym  $|KM| = |LM|$ .

Odcinek  $MN$  jest wysokością trójkąta i  $N = (4, 3)$ . Zatem

- A.  $L = (5, 3)$       B.  $L = (6, 4)$       C.  $L = (3, 5)$       D.  $L = (4, 6)$

0,61 (dol); 0,62 (op)

## Zadanie 19. (0–1)

Proste o równaniach  $y = (m+2)x + 3$  oraz  $y = (2m-1)x - 3$  są równoległe, gdy

- A.  $m = 2$       B.  $m = 3$       C.  $m = 0$       D.  $m = 1$

0,81 (dol); 0,81 (op)

## Zadanie 32. (0–5)

W układzie współrzędnych punkty  $A = (4, 3)$  i  $B = (10, 5)$  są wierzchołkami trójkąta  $ABC$ .

Wierzchołek  $C$  leży na prostej o równaniu  $y = 2x + 3$ . Oblicz współrzędne punktu  $C$ , dla którego kąt  $ABC$  jest prosty.

0,28 (dol); 0,27 (op)

# Geometria na płaszczyźnie kartezjańskiej, maj 2017

## Zadanie 19. (0–1)

Na płaszczyźnie z układem współrzędnych proste  $k$  i  $l$  przecinają się pod kątem prostym w punkcie  $A = (-2, 4)$ . Prosta  $k$  jest określona równaniem  $y = -\frac{1}{4}x + \frac{7}{2}$ . Zatem prostą  $l$  opisuje równanie

- A.  $y = \frac{1}{4}x + \frac{7}{2}$       B.  $y = -\frac{1}{4}x - \frac{7}{2}$       C.  $y = 4x - 12$       D.  $y = 4x + 12$

0,61 (dol); 0,62 (op)

## Zadanie 20. (0–1)

Dany jest okrąg o środku  $S = (2, 3)$  i promieniu  $r = 5$ . Który z podanych punktów leży na tym okręgu?

- A.  $A = (-1, 7)$       B.  $B = (2, -3)$       C.  $C = (3, 2)$       D.  $D = (5, 3)$

0,63 (dol); 0,66 (op)

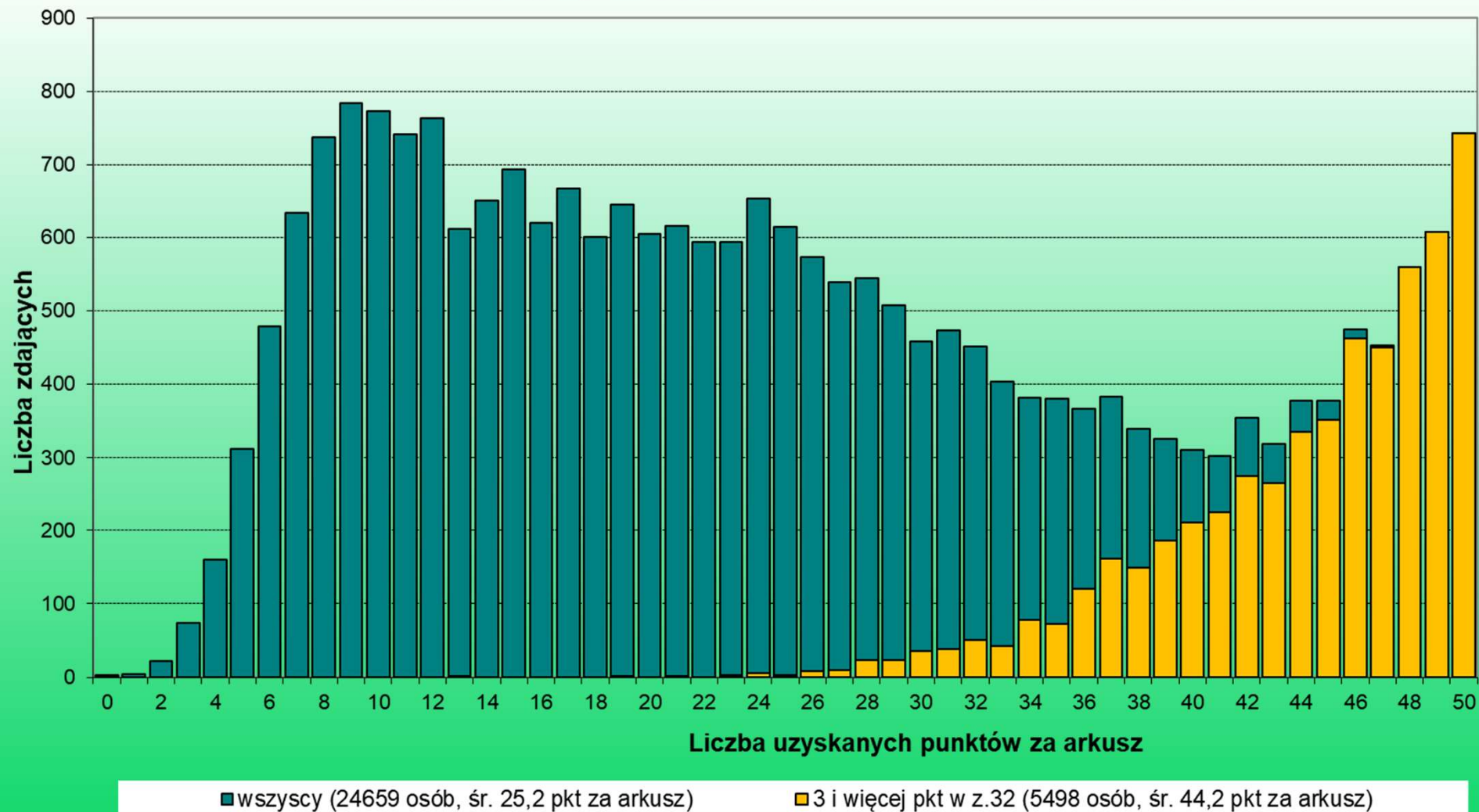
## Zadanie 32. (0–5)

Dane są punkty  $A = (-4, 0)$  i  $M = (2, 9)$  oraz prosta  $k$  o równaniu  $y = -2x + 10$ . Wierzchołek  $B$  trójkąta  $ABC$  to punkt przecięcia prostej  $k$  z osią  $Ox$  układu współrzędnych, a wierzchołek  $C$  jest punktem przecięcia prostej  $k$  z prostą  $AM$ . Oblicz pole trójkąta  $ABC$ .

0,27 (dol); 0,26 (op)

# Zadanie nr 32 – korelacja „dobrych wyników” z wynikami wszystkich zdających

Porównanie rozkładów wyników uzyskanych w zadaniu nr 32 (PP, maj 2018) -  
zdający, którzy uzyskali 3 lub 4 lub 5 punktów a wszyscy zdający egzamin



## Najczęstsze kłopoty zdających w zadaniu nr 32

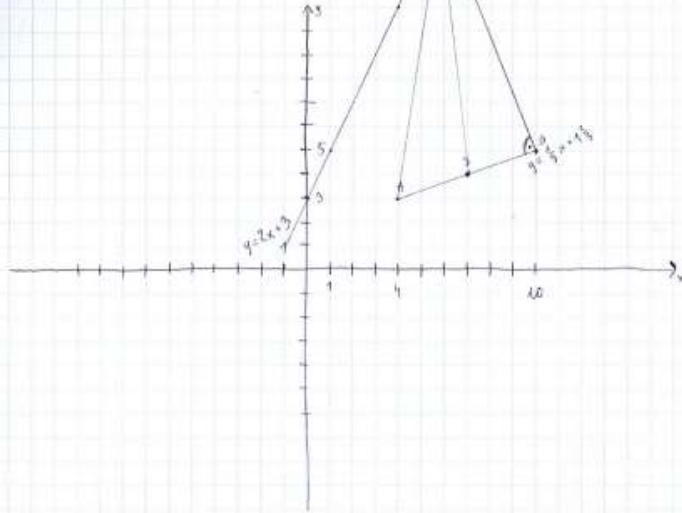
- Poprawna interpretacja treści tego zadania, w szczególności: (...) kąt  $ABC$  jest prosty.
- Brak planu rozwiązania (szkicu planu).
- Zaprzestawanie rozwiązywania zadania po wykonaniu jednego, dwóch etapów.
- Stosowanie równania prostej, która przechodzi przez dwa dane punkty  $A = (x_A, y_A)$   $B = (x_B, y_B)$ :
$$(y - y_A)(x_B - x_A) - (y_B - y_A)(x - x_A) = 0$$
- Posługiwanie się zapisem  $C = (x, 2x + 3)$ .
- Ocena realności otrzymanego rozwiązania.

# Dlaczego zabrakło dalszego ciągu rozwiązania?

(15/25 p)

## Zadanie 32. (0-5)

W układzie współrzędnych punkty  $A=(4,3)$  i  $B=(10,5)$  są wierzchołkami trójkąta  $ABC$ . Wierzchołek  $C$  leży na prostej o równaniu  $y=2x+3$ . Oblicz współrzędne punktu  $C$ , dla którego kąt  $ABC$  jest prosty.



$$y = 2x + 3$$

$$a = 2 \quad b = 3$$

$$S_{AB} = \left( \frac{4+10}{2}, \frac{3+5}{2} \right)$$

$$S_{AB} = (7, 4)$$

$$y = ax + b$$

$$\begin{cases} 3 = 4a + b & | \cdot (-1) \\ 5 = 10a + b \end{cases}$$

$$\begin{cases} -3 = -4a - b \\ 5 = 10a + b \end{cases}$$

$$2 = 6a$$

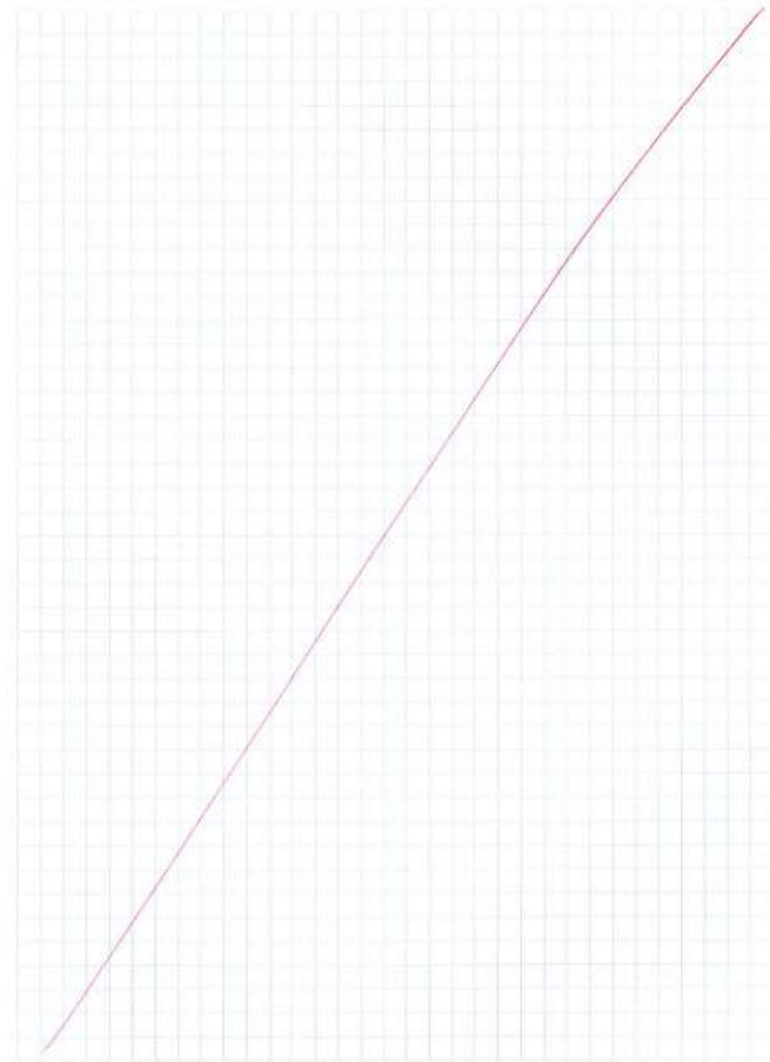
$$a = \frac{1}{3}$$

$$b = 3 - 4 \cdot \frac{1}{3}$$

$$b = 3 - \frac{4}{3}$$

$$b = 1 \frac{2}{3}$$

$$\text{prosta } |AB| = \frac{1}{3}x + 1 \frac{2}{3}$$



Odpowiedź: .....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	32.
	Maks. liczba pkt	5
	Uzyskana liczba pkt	1



# Podobna sytuacja ...

(19/25p)

Zadanie 32. (0-5)

W układzie współrzędnych punkty  $A=(4,3)$  i  $B=(10,5)$  są wierzchołkami trójkąta  $ABC$ . Wierzchołek  $C$  leży na prostej o równaniu  $y=2x+3$ . Oblicz współrzędne punktu  $C$ , dla którego kąt  $ABC$  jest prosty.



$$\begin{aligned} \text{prosta } |AB|: & \begin{cases} 3 = 4a + b \\ 5 = 10a + b \end{cases} \\ & \begin{cases} b = 3 - 4a \\ 5 = 10a + 3 - 4a \end{cases} \\ & \begin{cases} 2 = 6a \\ a = \frac{1}{3} \end{cases} \\ & \begin{cases} b = 3 - 4 \cdot \frac{1}{3} \\ b = \frac{5}{3} \end{cases} \end{aligned}$$

$$y = \frac{1}{3}x + \frac{5}{3} \quad \text{— prosta } |AB|$$

Kąt  $ABC$  jest prosty, więc prosta  $AB$  jest prostopadła do  $BC$ . Iloczyn współczynników kierunkowych musi wynosić  $-1$ .

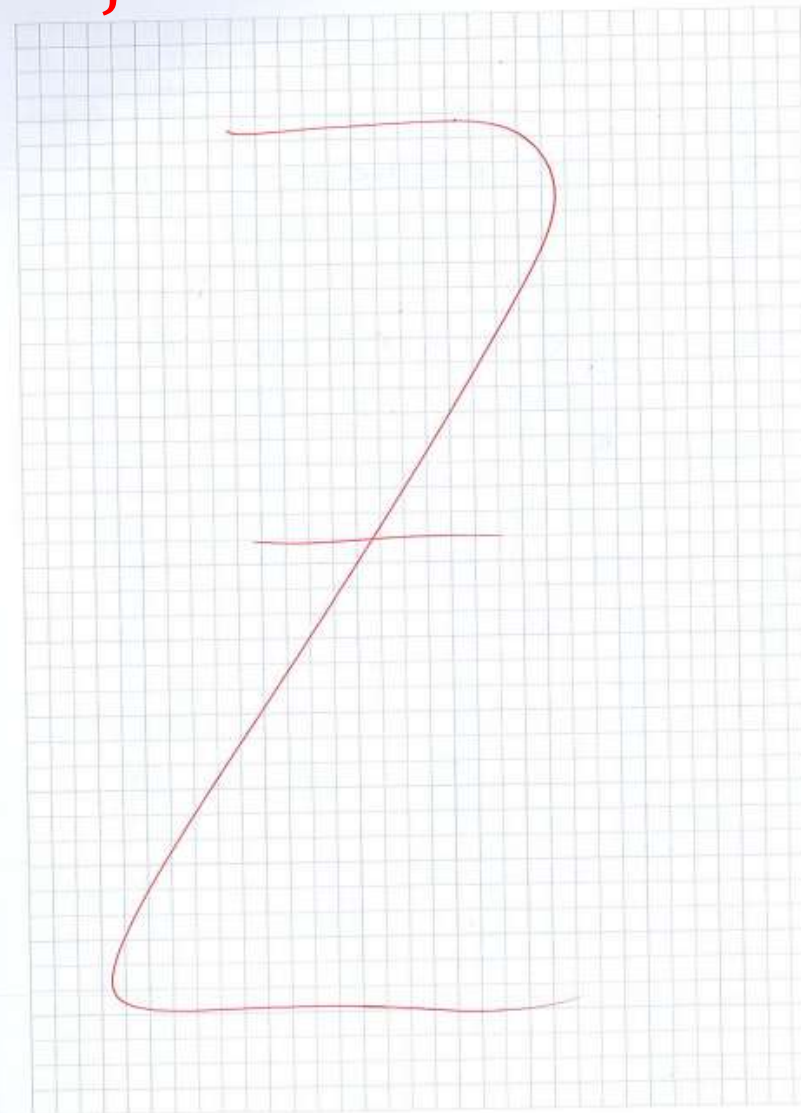
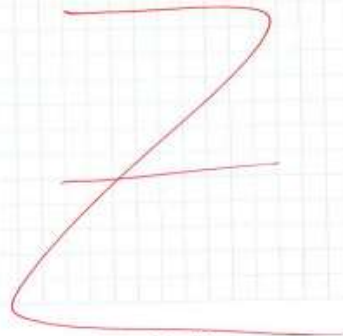
$$\frac{1}{3} \cdot x = -1$$

$$\underline{x = -3} \quad \text{— współczynnik kierunkowy prostej } |BC|$$

$$5 = -3 \cdot 10 + b \quad \text{— równanie prostej } |BC|$$

$$5 = -30 + b \quad y = -3x + 35$$

$$35 = b$$



Odpowiedź: .....

# Prosta prostopadła do prostej o równaniu $y = 2x + 3$

(20/25 p)

Zadanie 32. (0-5)

W układzie współrzędnych punkty  $A=(4,3)$  i  $B=(10,5)$  są wierzchołkami trójkąta  $ABC$ . Wierzchołek  $C$  leży na prostej o równaniu  $y = 2x + 3$ . Oblicz współrzędne punktu  $C$ , dla którego kąt  $ABC$  jest prosty.

równanie prostej, na której leżą punkty A i B

$$(y-3)(10-4) - (5-3)(x-4) = 0$$

$$(y-3)(6) - (2)(x-4) = 0$$

$$(6y-18) - (2x-8) = 0$$

$$6y-18-2x+8=0$$

$$-2x+6y-10=0$$

$$x-3y+5=0$$

$$-3y = -x+5$$

$$y = \frac{x}{3} + \frac{5}{3}$$

$$6y = 10+2x$$

$$y = \frac{10}{6} + \frac{2x}{6}$$

$$y = \frac{5}{3} + \frac{x}{3}$$

$$y = \frac{5+x}{3}$$

$|AB|$  do  $|BC|$  \* \*  $\Rightarrow$  są prostopadłe, bo kąt prosty między nimi

$$2 \cdot x = -1$$

$$x = -\frac{1}{2}$$

$$y = -2x + b$$

$$5 = -2 \cdot (-\frac{1}{2}) + b$$

$$2.5 = b$$

$$y = -2x + 2.5$$

$$-2x + 2.5 = 2x + 3$$

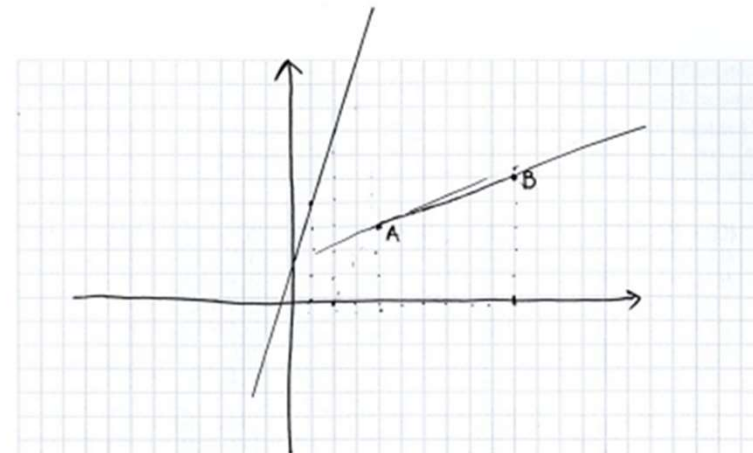
$$2.1 = 4x$$

$$\frac{2.1}{4} = x$$

$$2 \cdot a_1 = -1$$

$$a_1 = -\frac{1}{2}$$

współczynnik prostej, na której leży  $|BC|$



$$y = -\frac{1}{2}(x-10) + 5$$

$$y = -\frac{1}{2}x + 5 + 5$$

$$y = -\frac{1}{2}x + 10$$

$$2x + 3 = -\frac{1}{2}x + 10$$

$$2\frac{1}{2}x = 7$$

$$\frac{5}{2}x = 7$$

$$5x = 14$$

$$x = \frac{14}{5} = 2\frac{4}{5}$$

$$y = 2 \cdot \frac{14}{5} + 3$$

$$y = \frac{28}{5} + \frac{3}{1}$$

$$y = \frac{28}{5} + \frac{15}{5}$$

$$y = \frac{43}{5} = 8\frac{3}{5}$$

Odpowiedź:  $C = (2\frac{4}{5}; 8\frac{3}{5})$



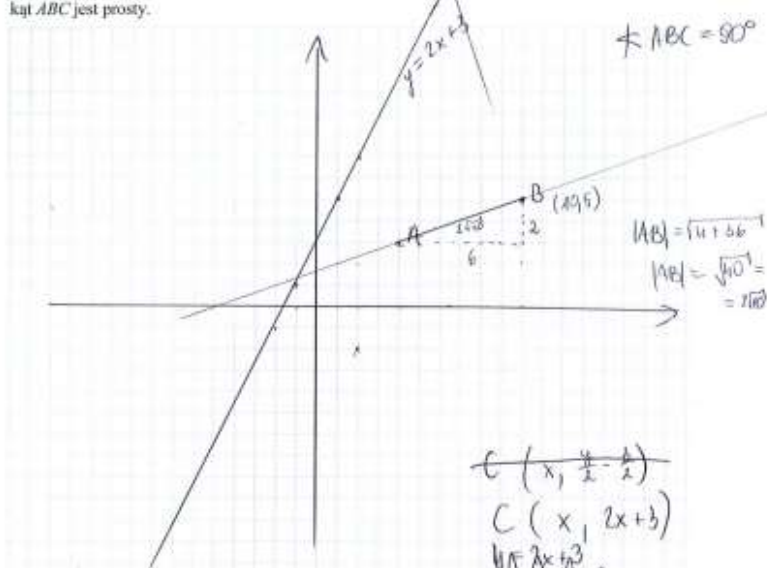
# Którego punktu szukamy?

(14/25p)

Zadanie 32. (0-5)

W układzie współrzędnych punkty  $A=(4,3)$  i  $B=(10,5)$  są wierzchołkami trójkąta  $ABC$ .

Wierzchołek  $C$  leży na prostej o równaniu  $y=2x+3$ . Oblicz współrzędne punktu  $C$ , dla którego kąt  $ABC$  jest prosty.



$$C(x, \frac{1}{2}x + \frac{3}{2})$$

$$C(x, 2x+3)$$

$$y = 2x+3$$

$$x = \frac{\frac{1}{2}x + \frac{3}{2}}{2} = \frac{1}{4}x + \frac{3}{4}$$

$$x - \frac{1}{4}x = \frac{3}{4}$$

$$\frac{3}{4}x = \frac{3}{4}$$

$$x = 1$$

40/2	x	1	-1	2	-2
20/2					
10/2	y	5	1	4	-1
5/					

DOBRA JE  
BIEZ  
SKRĘSIENIA

$$\begin{cases} 3 = 4a + b \\ -5 = 10a + b \end{cases} \rightarrow \begin{cases} 3 = 4a + b \\ -5 = 10a + b \end{cases}$$

$$\begin{cases} -2 = -6a \\ a = \frac{-2}{-6} = \frac{1}{3} \end{cases} \rightarrow \begin{cases} -2 = -6a \\ a = \frac{-2}{-6} = \frac{1}{3} \end{cases}$$

$$\begin{cases} 3 = 4 \cdot \frac{1}{3} + b \\ b = 3 - \frac{4}{3} = 3 - 1\frac{1}{3} = 1\frac{2}{3} \end{cases}$$

$$y = \frac{1}{3}x + 1\frac{2}{3}$$

Strona 20 z 26

$$\frac{|BC|}{|AB|} = \frac{|BC|}{2\sqrt{10}}$$

$$\frac{1}{2} = \frac{|BC|}{2\sqrt{10}}$$

$$|BC| = \sqrt{10}$$

$$5 = -30 + 16$$

$$y = -3x + 1\frac{2}{3}$$

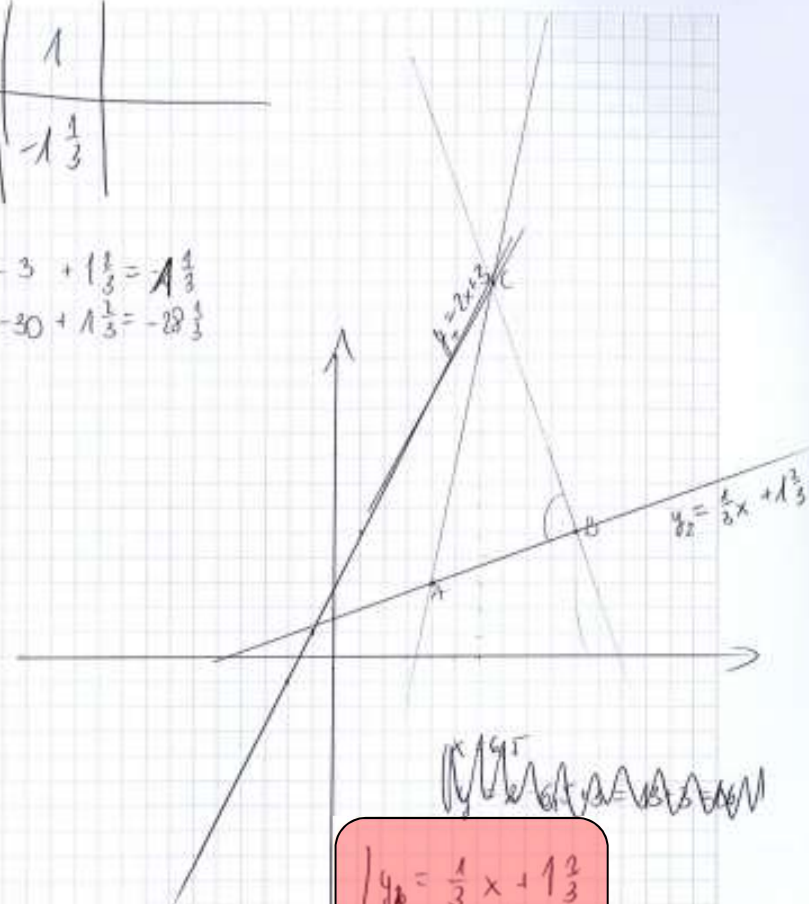
$$a_1 = \frac{1}{3} \quad \frac{1}{3} \cdot a_2 = -1$$

MMA\_IP

x	1
y	$-1\frac{1}{3}$

$$-3 + 1\frac{1}{3} = -1\frac{2}{3}$$

$$-30 + 1\frac{1}{3} = -28\frac{2}{3}$$



$$\begin{cases} y = \frac{1}{3}x + 1\frac{2}{3} \\ y = 2x+3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} y = \frac{1}{3}x + 1\frac{2}{3} \\ 2x = y - 3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} y = \frac{1}{3}x + 1\frac{2}{3} \\ x = \frac{1}{2}y - \frac{3}{2} \end{cases}$$

$$\begin{cases} y = \frac{1}{3}(\frac{1}{2}y - \frac{3}{2}) + 1\frac{2}{3} \\ x = \frac{1}{2}y - \frac{3}{2} \end{cases}$$

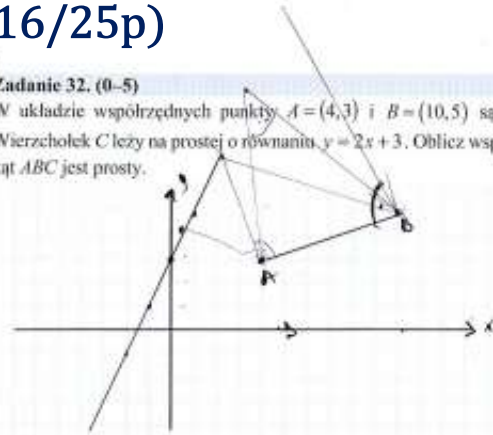
Odpowiedź: .....

# Zabrakło refleksji ...

(16/25p)

Zadanie 32. (0-5)

W układzie współrzędnych punkty  $A=(4,3)$  i  $B=(10,5)$  są wierzchołkami trójkąta  $ABC$ . Wierzchołek  $C$  leży na prostej o równaniu  $y=2x+3$ . Oblicz współrzędne punktu  $C$ , dla którego kąt  $ABC$  jest prosty.



$$|AB| = (y-3)(10-4) - (5-4)(x-4) = 0$$

$$6y - 18 - (x - 4) = 0$$

$$6y + x - 14 = 0$$

$$y = -\frac{1}{6}x + \frac{14}{6}$$

$$y = -\frac{1}{6}x + \frac{14}{6}$$

$$1^\circ \quad | \angle CAB = 90^\circ$$

$CA \perp AB$

$$C(x_c; 2x_c+3) \quad A(4,3)$$

$$|CA| = (y-3)(x_c-4) - (2x_c+3-3)(x-4) = 0$$

$$(y-3)(x_c-4) - (2x_c)(x-4) = 0$$

$$yx_c - 4y - 3x_c + 12 - 2x_c x + 8x_c = 0$$

$$y(x_c-4) - 2x(x_c) + 5x_c = 0$$

$$-2x_c \cdot 1 = -1$$

$$x_c = \frac{1}{2}$$

$$C\left(\frac{1}{2}; 4\right)$$

$$2^\circ \quad | \angle ABC = 90^\circ$$

$CB \perp AB$

$$C(x_c; 2x_c+3) \quad B(10,5)$$

$$|CB| = (y-5)(10-x_c) - (5-2x_c+3)(x-x_c) = 0$$

$$10y - yx_c - 20x_c + 4x_c^2 + 30 - 3x_c - (5x - 5x_c - 2x_c^2 + 2x_c^2 - 3x_c) = 0$$

$$10y - yx_c - 20x_c + 4x_c^2 + 30 - 3x_c - 5x + 5x_c + 4x_c^2 - 2x_c^2 + 3x_c = 0$$

$$x(-5+4x_c) = -x$$

$$-5+4x_c = -1$$

$$4x_c = 4$$

$$x_c = 1$$

$$y(10-x_c) + x(-5+4x_c) + \dots = 0$$

$$y = \frac{-x(-5+4x_c)}{10-x_c} + \dots$$

$$\frac{5-4x_c}{10-x_c} \cdot -\frac{1}{6} = -1$$

$$-\frac{5-4x_c}{60-6x_c} = -1$$

$$5-4x_c = 60-6x_c$$

$$2x_c = 55$$

$$x_c = 27,5 \quad y = 58$$

$$C(27,5; 58)$$

Odpowiedź:

$$C(27,5; 58)$$

# Dodatkowy warunek i zaskakująca interpretacja (15/25p)

## Zadanie 32. (0-5)

W układzie współrzędnych punkty  $A=(4,3)$  i  $B=(10,5)$  są wierzchołkami trójkąta  $ABC$ . Wierzchołek  $C$  leży na prostej o równaniu  $y=2x+3$ . Oblicz współrzędne punktu  $C$ , dla którego kąt  $ABC$  jest prosty.

$$y = 2x + 3 \quad \text{-- równanie prostej } k$$

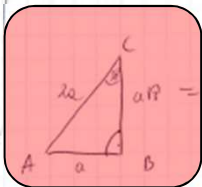
$$0 = 2x - y + 3 \quad 0 = 2x - y + 3$$

x	0	1	2	-1	-2
y	3	5	7	1	-1

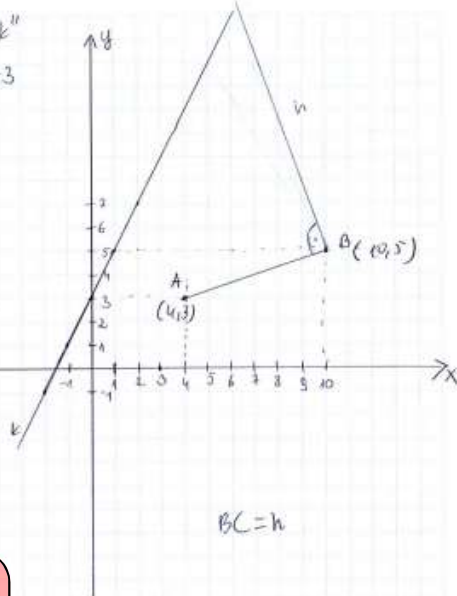
$$\begin{aligned} 0+3 &= 3 \\ 2 \cdot 1 + 3 &= 2+3=5 \\ 2 \cdot 2 + 3 &= 4+3=7 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} |AB| &= \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2} = \\ &= \sqrt{(10-4)^2 + (5-3)^2} = \\ &= \sqrt{6^2 + 2^2} = \sqrt{36+4} = \\ &= \sqrt{40} = 2\sqrt{10} \end{aligned}$$

40	2	2
20	2	3
10	1	5
5	1	5
1		



$$2\sqrt{10} \cdot \sqrt{3} = 2\sqrt{30}$$



$$\begin{aligned} AB \perp BC & \quad A_1 \cdot 2 + B_1 \cdot (-1) = 0 \\ & \quad 2A_1 - B_1 = 0 \\ & \quad B_1 = 2A_1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 10 &= 5a + b \\ 3 &= 4a + b \\ b &= 3 - 4a \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 10 &= 5a + 3 - 4a \\ 10 &= a + 3 \\ a &= 7 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} b &= 3 - 4 \cdot 7 = 3 - 28 = \\ &= -25 \end{aligned}$$

$$\text{równanie prostej } AB \quad 0 = 7x + (-25)y + c$$

$$P_A = ah : 2 = \frac{2\sqrt{10} \cdot 2\sqrt{30}}{2} = 2\sqrt{300}$$

$$P_A = \frac{1}{2} |(x_B - x_A)(y_C - y_A) - (y_B - y_A)(x_C - x_A)|$$

$$\sqrt{300} = |(10-4)(y_C-3) - 2(x_C-4)|$$

$$\sqrt{300} = |6 \cdot (y_C-3) - 2(x_C-4)|$$

$$\sqrt{300} = 6y_C - 18 - 2x_C + 8$$

$$\sqrt{300} = 6y_C - 2x_C - 10$$

$$0 = 6y_C - 2x_C - 10 - \sqrt{300}$$

$$C = (-2, 6)$$

Odpowiedź:  $C = (-2, 6)$

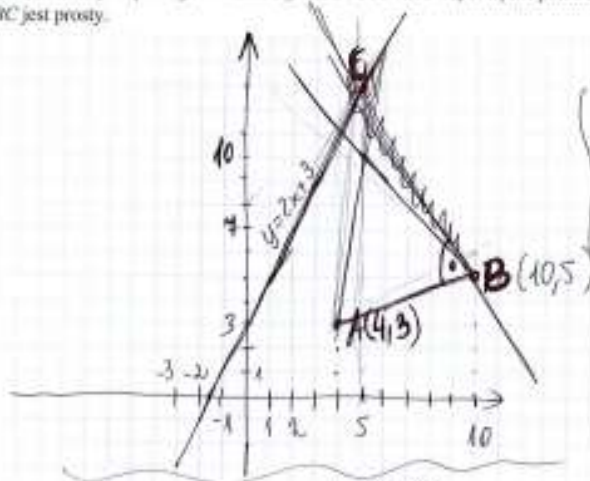


# Wątpliwości co do położenia punktu C

(18/25p)

Zadanie 32. (0-5)

W układzie współrzędnych punkty  $A=(4,3)$  i  $B=(10,5)$  są wierzchołkami trójkąta  $ABC$ . Wierzchołek  $C$  leży na prostej o równaniu  $y=2x+3$ . Oblicz współrzędne punktu  $C$ , dla którego kąt  $ABC$  jest prosty.



Wyznaciamy prostą  $AB$ ,  
 $k_{AB} = \frac{5-3}{10-4} = \frac{2}{6} = \frac{1}{3}$   
 $y = \frac{1}{3}x + b$   
 wstawiamy  $A(4,3)$   
 $3 = \frac{1}{3} \cdot 4 + b$   
 $3 = \frac{4}{3} + b$   
 $\frac{9}{3} - \frac{4}{3} = b$   
 $\frac{5}{3} = b$

prosta  $AB$  ma równanie:  
 $y = \frac{1}{3}x + \frac{5}{3}$   
 (bo  $\angle ABC = 90^\circ$ )  
 prosta  $BC$  jest  $\perp$  do  $AB$ , zatem  
 będzie miała odwrotny

wstawiamy  $B(10,5)$   
 $y = -3x + b$   
 $5 = -3 \cdot 10 + b$   
 $5 = -30 + b \rightarrow 35 = b$   
 prosta  $BC$  ma równanie  
 $y = -3x + 35$

punkt  $C$ , to punkt przecięcia pr.  $AB$  z pr.  $BC$ .

$y = \frac{1}{3}x + \frac{5}{3}$   
 $y = -3x + 35$   
 $\frac{1}{3}x + \frac{5}{3} = -3x + 35$   
 $10y = 50$   
 $y = 5$   
 $5 = \frac{1}{3}x + \frac{5}{3}$   
 $\frac{15}{3} - \frac{5}{3} = \frac{1}{3}x$   
 $\frac{10}{3} = \frac{1}{3}x$   
 $10 = x$

punkt  $C(10, 5)$

punkt  $C$  - przecięcie pr.  $AB$  z pr.  $y=2x+3$

$y = 2x + 3$   
 $y = \frac{1}{3}x + \frac{5}{3}$  (pr.  $AB$ )  
 $y = 2x + 3$   
 $-6y = -2x - 10$   
 $-5y = 4x - 7$   
 $\frac{7}{5} = 2x + 3$   
 $\frac{7}{5} - \frac{15}{5} = 2x$   
 $-\frac{8}{5} = 2x$   
 $-\frac{8}{5} \cdot \frac{1}{2} = x$   
 $x = -\frac{8}{10} = -\frac{4}{5}$   
 $y = \frac{4}{5}$   
 $C(-\frac{4}{5}, \frac{4}{5})$

przecięcie  $BC$  z  $y=2x+3$

Odpowiedź: .....

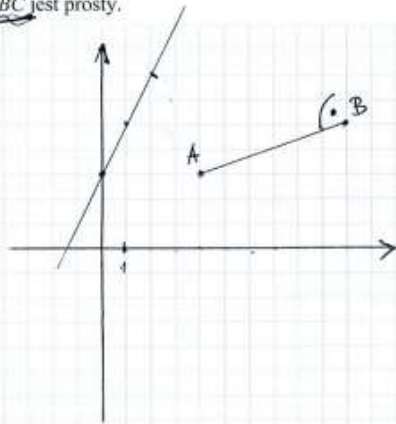
# Błąd rachunkowy, raczej nie do zweryfikowania ...

(23/25p)

Zadanie 32. (0-5)

W układzie współrzędnych punkty  $A=(4,3)$  i  $B=(10,5)$  są wierzchołkami trójkąta  $ABC$ .

Wierzchołek  $C$  leży na prostej o równaniu  $y=2x+3$ . Oblicz współrzędne punktu  $C$ , dla którego kąt  $ABC$  jest prosty.



$$y=2x+3$$

~~$\sphericalangle CAB = 90^\circ$~~   $C(x_c, y_c)$   $y_c = 2x_c + 3$

~~$|AC|^2 = |AB|^2 = |CB|^2$~~   $\leftarrow$  Pitagoras.

~~$(\sqrt{(x_c-4)^2 + (y_c-3)^2})^2 + (\sqrt{(10-4)^2 + (5-3)^2})^2 = (\sqrt{(10-x_c)^2 + (5-y_c)^2})^2$~~

~~$x_c^2 - 8x_c + 16 + 4x_c^2 + 36 + 4 = 100 - 20x_c + x_c^2 + 4 - 8x_c + 4x_c^2$~~

~~$5x_c^2 - 8x_c + 56 = 5x_c^2 - 28x_c + 96$~~   ~~$-5x_c^2; +28x_c; -56$~~

~~$20x_c = 40$~~

~~$x_c = 2$~~

~~$y_c = 2 \cdot 2 + 3 = 7$~~

~~$C(2, 7)$~~

~~$\sphericalangle ABC = 90^\circ$~~

$C(x_c, y_c)$   $y_c = 2x_c + 3$

~~$|AB|^2 + |BC|^2 = |AC|^2$~~

~~$(\sqrt{(10-4)^2 + (5-3)^2})^2 + (\sqrt{(10-x_c)^2 + (5-y_c)^2})^2 = (\sqrt{(x_c-4)^2 + (y_c-3)^2})^2$~~

~~$36 + 4 + 100 - 20x_c + x_c^2 - 4 - 8x_c + 4x_c^2 = x_c^2 - 8x_c + 16 + 4x_c^2$~~

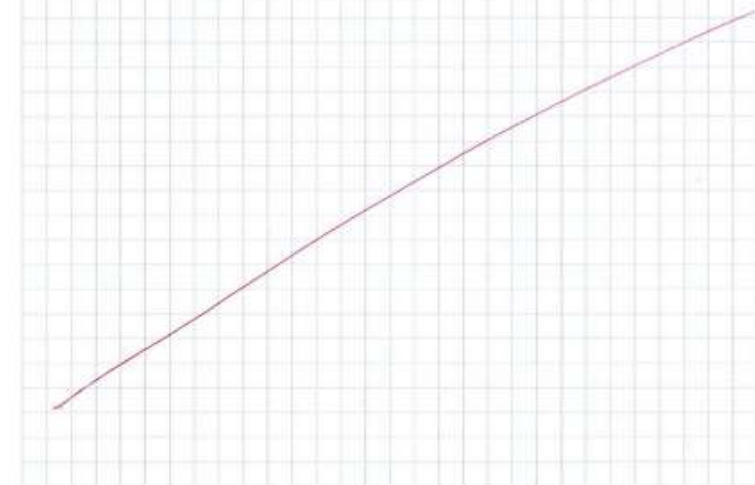
~~$5x_c^2 - 28x_c + 136 = 5x_c^2 - 8x_c + 16$~~

~~$120 = 20x_c$~~

~~$6 = x_c$~~

~~$y_c = 2 \cdot 6 + 3 = 12 + 3 = 15$~~

$C(6, 15)$



Odpowiedź:  ~~$C(2,7)$~~   $C(6,15)$

# POZIOM ROZSZERZONY

## Zadanie nr 14 – strategia na płaszczyźnie kartezyjskiej

### Zadanie 14. (0–6)

Punkt  $A = (7, -1)$  jest wierzchołkiem trójkąta równoramiennego  $ABC$ , w którym  $|AC| = |BC|$ . Obie współrzędne wierzchołka  $C$  są liczbami ujemnymi. Okrąg wpisany w trójkąt  $ABC$  ma równanie  $x^2 + y^2 = 10$ . Oblicz współrzędne wierzchołków  $B$  i  $C$  tego trójkąta.

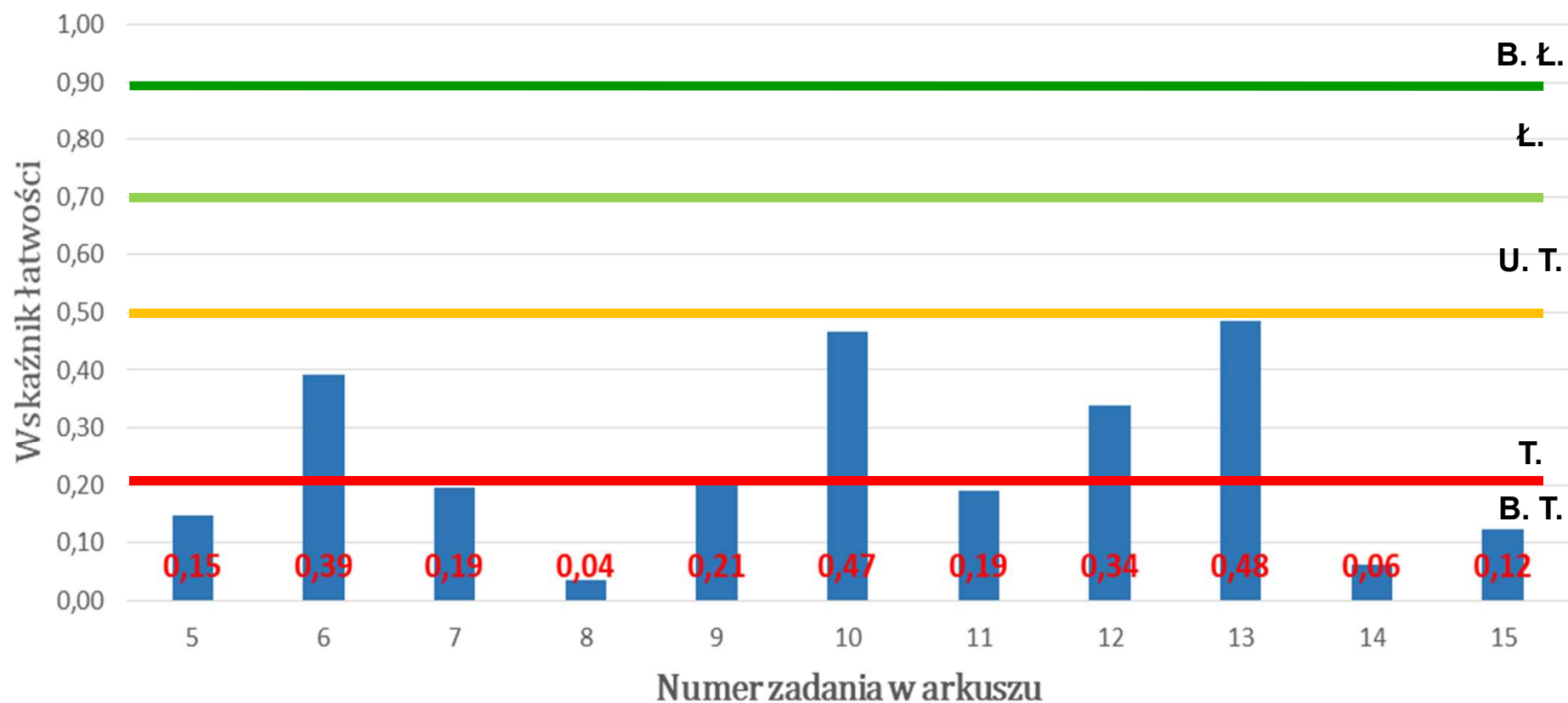
0	81,5%
1	8,4%
2	4,8%
3	2,2%
4	1,3%
5	0,6%
6	0,6%

Wskaźnik łatwości zadania = 0,06  
(w kraju 0,07)

15,5% opuszczeń

# Zadania otwarte, poziom rozszerzony, maj 2018

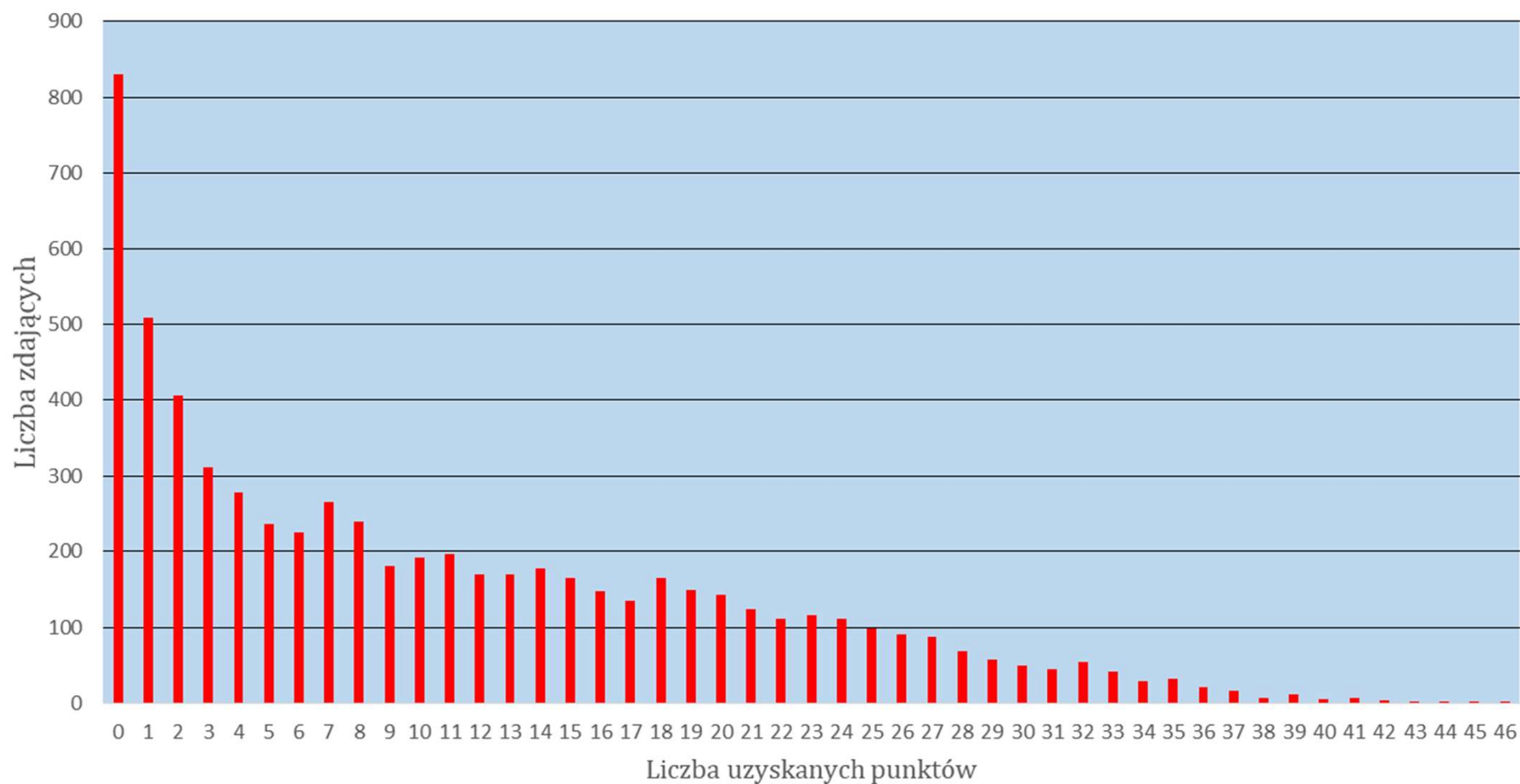
## Wskaźniki łatwości zadań otwartych, egzamin maturalny z matematyki, PR, maj 2018



KRAJ	0,18	0,42	0,22	0,04	0,23	0,48	0,21	0,37	0,51	0,07	0,14
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

# Rozkład wyników punktowych w zadaniach otwartych, maj 2018 - poziom rozszerzony

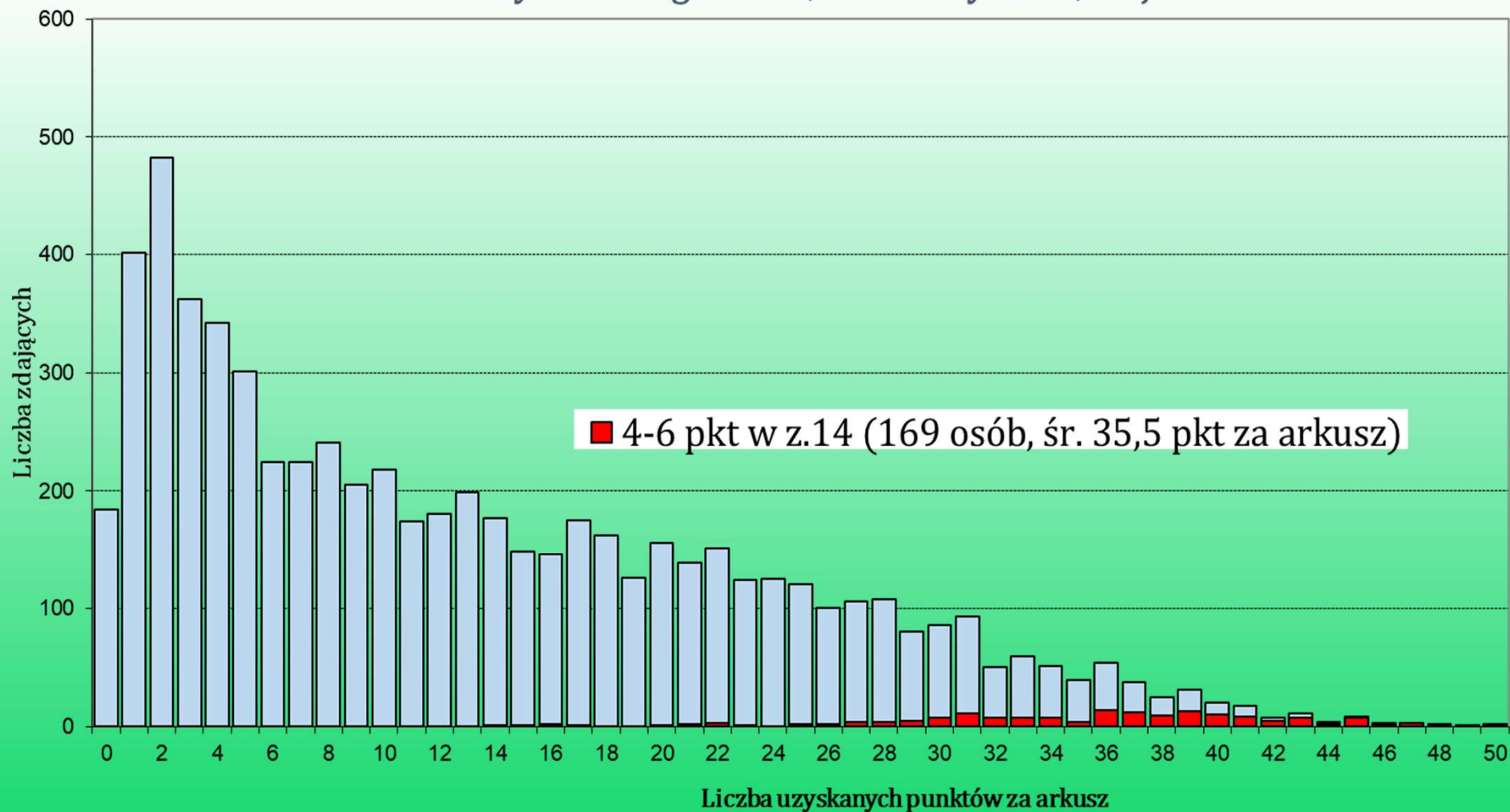
Rozkład wyników punktowych w 11 zadaniach otwartych,  
egzamin maturalny z matematyki, PR, maj 2018 (N= 6485)





# Zadanie nr 14 – korelacja „dobrych wyników” z wynikami wszystkich zdających

Porównanie "4-5-6" uzyskanych w zadaniu nr 14  
z wynikiem egzaminu, matematyka PR, maj 2018



## Najczęstsze kłopoty zdających w zadaniu nr 14

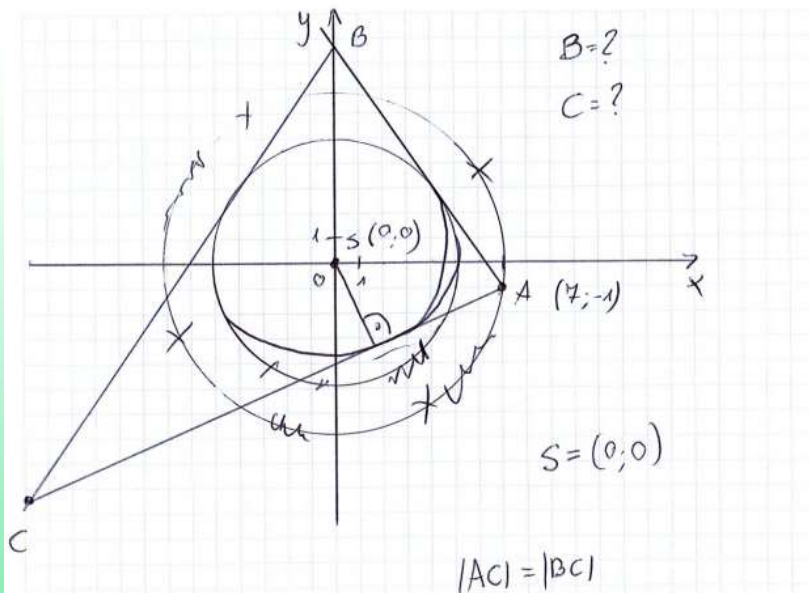
- Wybór sposobu rozwiązania.
- Poprawna interpretacja treści zadania.
- Stosowanie wzoru na odległość punktu od prostej. oraz interpretowanie otrzymanych stąd wyników.
- Poprawna interpretacja otrzymanych rezultatów częściowych rozwiązania.
- Biegłość obliczeniowa.

# Wybór sposobu rozwiązania

(30/46p)

## Zadanie 14. (0-6)

Punkt  $A = (7, -1)$  jest wierzchołkiem trójkąta równoramiennego  $ABC$ , w którym  $|AC| = |BC|$ . Obie współrzędne wierzchołka  $C$  są liczbami ujemnymi. Okrąg wpisany w trójkąt  $ABC$  ma równanie  $x^2 + y^2 = 10$ . Oblicz współrzędne wierzchołków  $B$  i  $C$  tego trójkąta.



$$\frac{x_A + x_B + x_C}{3} = 0$$

$$\frac{y_A + y_B + y_C}{3} = 0$$

PR AC

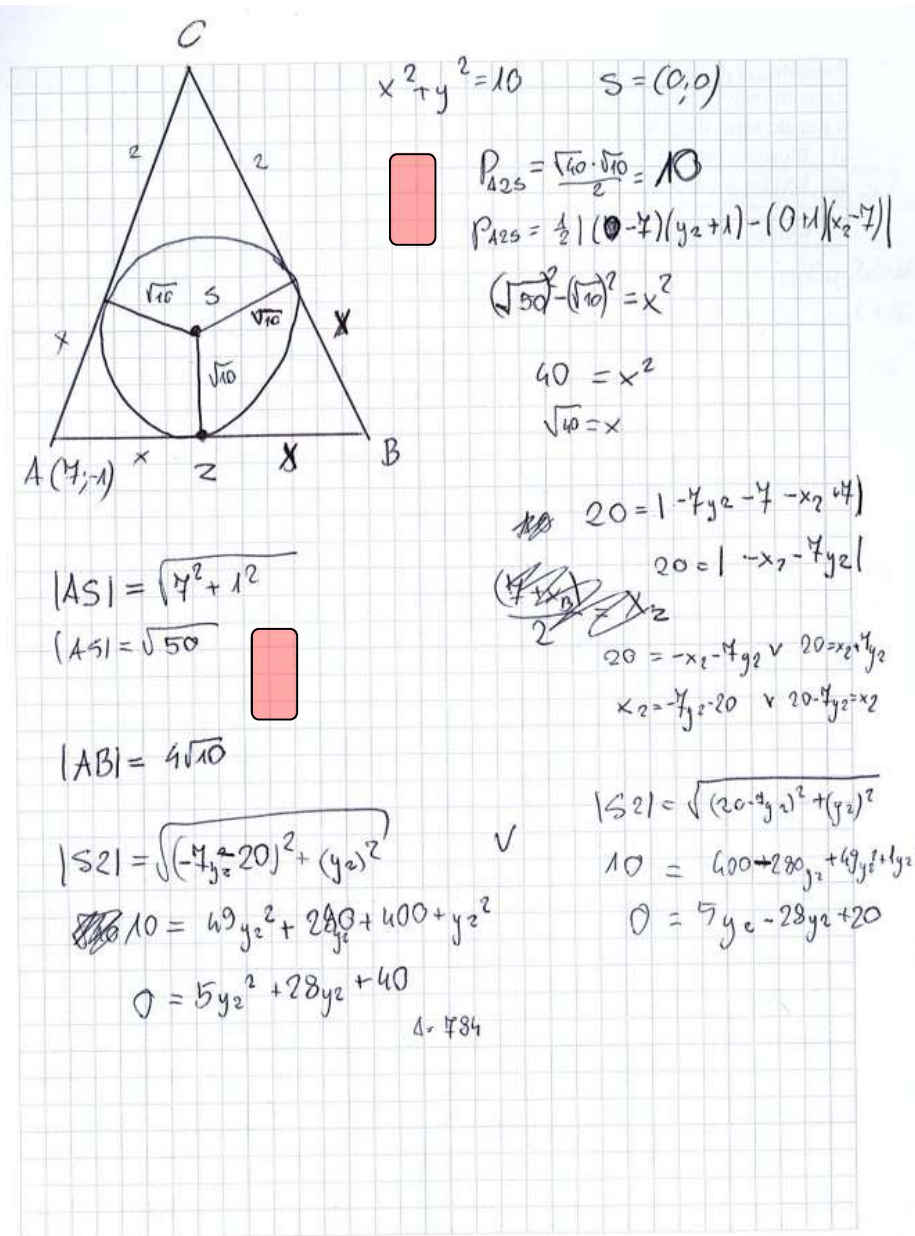
$$\begin{cases} -1 = 7a + b \\ y_C = x_C + a + b \end{cases}$$

Odległość punktu S od prostej AC

$$\sqrt{10} = \frac{|A \cdot 0 + B \cdot 0 + C|}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

$$\sqrt{10} = \frac{|C|}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

$$\begin{aligned} -y_C - 1 &= 7a - x_C a \\ -y_C - 1 &= a(7 - x_C) \\ a &= \frac{-y_C - 1}{7 - x_C} \end{aligned}$$



Odpowiedź: .....

Wypełnia	Nr zadania	14.
	Maks. liczba pkt	6

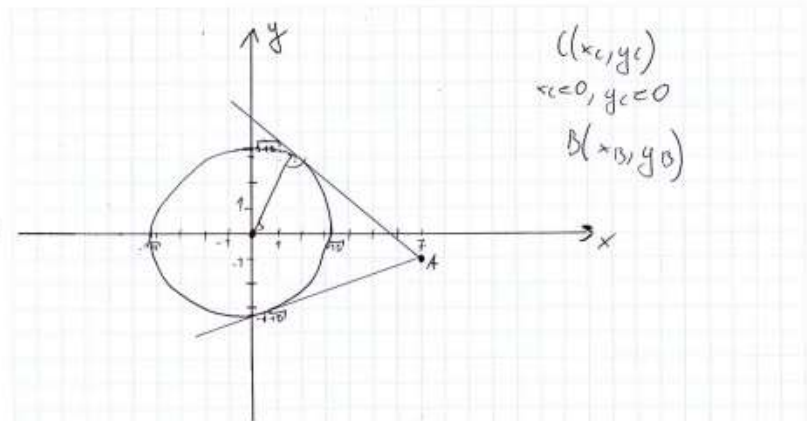
# Zła interpretacja treści zadania

(29/46p)

Zadanie 14. (0-6)

Punkt  $A = (7, -1)$  jest wierzchołkiem trójkąta równoramiennego  $ABC$ , w którym  $|AC| = |BC|$ .

Obie współrzędne wierzchołka  $C$  są liczbami ujemnymi. Okrąg wpisany w trójkąt  $ABC$  ma równanie  $x^2 + y^2 = 10$ . Oblicz współrzędne wierzchołków  $B$  i  $C$  tego trójkąta.



$C(x_c, y_c)$   
 $x_c < 0, y_c < 0$   
 $D(x_D, y_D)$

Wzrostki boków  $AB$  tego trójkąta są równe sobie, więc prosty  
 $k: y_1 = a_1 x + b_1$ ; bok  $AC$  - prosty  $l: y_2 = a_2 x + b_2$ ,  
 a bok  $BC$  - prosty  $m: y_3 = a_3 x + b_3$   
 Odległość środka okręgu jest taka sama do prostych  
 i wynosi  $\sqrt{10}$ .

Wysokość tego trójkąta poprowadzona z wierzchołka  $A$  na bok  $BC$  przecina i dzieli ten bok na dwie równe części. Pomocny jest wyznaczenie tej prostej na punkcie  $D$ , wówczas  $D\left(\frac{x_B + x_C}{2}, \frac{y_B + y_C}{2}\right)$ . Wzrostki one równoważne przez środek okręgu wpisano - ten trójkąt. Wzrostki są one - prosty  $n$ , wówczas  $g$   $n: y_4 = a_4 x$  (wzrostki przez  $(0,0)$  - więc  $b_4 = 0$ ).

Wzrostki przez punkt  $A(7, -1)$ , więc  
 $-1 = 7a \Rightarrow a = -\frac{1}{7}$ .

Wzrostki przez  $D$ , więc

$$\frac{y_B + y_C}{2} = -\frac{1}{7} \cdot \frac{x_B + x_C}{2}$$

Odległość od środka okręgu do  $D$  wynosi  $\sqrt{10}$  więc

$$r = \sqrt{10}, \text{ więc}$$

$$\left(\frac{x_B + x_C}{2}\right)^2 + \left(\frac{y_B + y_C}{2}\right)^2 = 10$$

$$\left(\frac{x_B + x_C}{2}\right)^2 + \left(-\frac{1}{7} \cdot \frac{x_B + x_C}{2}\right)^2 = \left(\frac{x_B + x_C}{2}\right)^2 + \frac{1}{49} \left(\frac{x_B + x_C}{2}\right)^2 = 10$$

$$\frac{52}{49} \left(\frac{x_B + x_C}{2}\right)^2 = 10 \Rightarrow (x_B + x_C)^2 = \frac{4900}{52} = 94,2$$

~~$$\frac{(y_B + y_C)^2}{4} = 10 - \frac{(x_B + x_C)^2}{4} \Rightarrow (y_B + y_C)^2 = 40 - (x_B + x_C)^2$$~~

Odpowiedź: .....



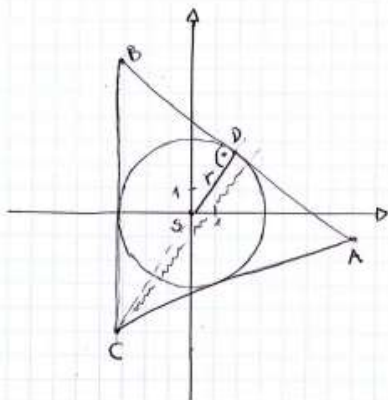
# Kłopoty już w początkowej fazie rozwiązania

(20/46p)

Zadanie 14. (0-6)

Punkt  $A = (7, -1)$  jest wierzchołkiem trójkąta równoramiennego  $ABC$ , w którym  $|AC| = |BC|$ .

Obie współrzędne wierzchołka  $C$  są liczbami ujemnymi. Okrąg wpisany w trójkąt  $ABC$  ma równanie  $x^2 + y^2 = 10$ . Oblicz współrzędne wierzchołków  $B$  i  $C$  tego trójkąta.



$$x^2 + y^2 = 10 \rightarrow S = (0,0), r = \sqrt{10} \quad r > 0$$

$$|AC| = |BC|$$

$$|AD| = |BD|$$

rownanie prostej  $AB$ :  $y = ax + b$

$$y = ax + b$$

$$-1 = 7a + b$$

$$b = -1 - 7a$$

dla pkt. D:  $y_D = ax_D - 1 - 7a$

pkt. D leży na okręgu:  $x_D^2 + y_D^2 = 10$

$$x_D^2 + (ax_D - 1 - 7a)^2 = 10$$

$$x_D^2 + (ax_D - 1 - 7a)^2 = 10$$

1500122  
 $x_D^2 + (ax_D - 1 - 7a)^2 = 10$   
 $x_D^2 + y_D^2 = 10$

rownanie prostej  $AB$ :  $y = ax + b$   
 dla pkt. A:  $-1 = 7a + b$   
 $b = -1 - 7a$   
 $y = ax - 1 - 7a$   
 $ax - y - 1 - 7a = 0$

$d(S, \text{prosta } AB) = r = \sqrt{10}$

$$\frac{|a \cdot 0 - 1 - 7a|}{\sqrt{a^2 + 1}} = \sqrt{10}$$

$$\frac{|-6a - 1|}{\sqrt{a^2 + 1}} = \sqrt{10} \quad a < 0$$

dla  $a \in (-\infty, -\frac{1}{6}) \cup (\frac{1}{6}, \infty)$

$$-6a - 1 = \sqrt{10(a^2 + 1)}$$

$$-(36a^2 + 12a + 1) = 10a^2 + 10$$

$$-36a^2 - 12a - 1 = 10a^2 + 10$$

$$-46a^2 - 12a - 11 = 0$$

$$46a^2 + 12a + 11 = 0$$

$$\Delta = 144 - 2024 < 0 \text{ sprzecznosc!}$$

dla  $a \in (-\infty, -\frac{1}{6}) \cup (\frac{1}{6}, \infty)$

$$6a + 1 = \sqrt{10(a^2 + 1)}$$

$$36a^2 + 12a + 1 = 10a^2 + 10$$

$$26a^2 + 12a - 9 = 0$$

$$\Delta = 144 + 936 = 1080$$

$$a_1 = \frac{-12 - \sqrt{1080}}{52} = \frac{-12 - 32.4}{52} < 0$$

$$a_2 = \frac{-12 + \sqrt{1080}}{52} = \frac{-12 + 32.4}{52} > 0$$

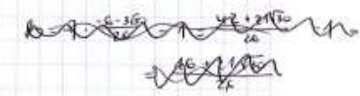
rownanie prostej  $AB$ :  $y = \frac{-6 - 3\sqrt{30}}{26}x + \frac{16 + 21\sqrt{30}}{26}$

wspolne pkt. D:  $\begin{cases} y = \frac{-6 - 3\sqrt{30}}{26}x + \frac{16 + 21\sqrt{30}}{26} \\ x^2 + y^2 = 10 \\ y = \sqrt{10 - x^2} \end{cases}$

$$\sqrt{10 - x^2} = \frac{-6 - 3\sqrt{30}}{26}x + \frac{16 + 21\sqrt{30}}{26}$$

$a < 0$ , bo współrzędne pkt C są ujemne i  $S = (0,0)$

$$\begin{cases} 6a - 1 > 0 & -6a - 1 < 0 \\ -6a > 1 & -6a < 1 \\ a > -\frac{1}{6} & a < \frac{1}{6} \end{cases}$$



Odpowiedź: .....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	14.
	Maks. liczba pkt	6
	Uzyskana liczba pkt	1

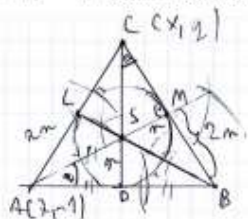
# Syntetycznie, analitycznie ...

(32/46p)

Zadanie 14. (0-6)

Punkt  $A=(7, -1)$  jest wierzchołkiem trójkąta równoramiennego  $ABC$ , w którym  $|AC|=|BC|$ .

Obie współrzędne wierzchołka  $C$  są liczbami ujemnymi. Okrąg wpisany w trójkąt  $ABC$  ma równanie  $x^2 + y^2 = 10$ . Oblicz współrzędne wierzchołków  $B$  i  $C$  tego trójkąta.



$C(x, y)$ ,  $x < 0$  i  $y < 0$ .  
 $O: x^2 + y^2 = 10$   
 $S(0, 0)$   
 $m = \sqrt{10}$

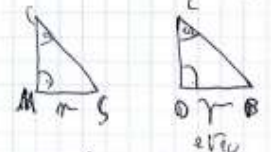
$|AS| = \sqrt{19+1} = \sqrt{20} = 2\sqrt{5}$ .

$g_{AS} \begin{cases} -1 = k+1 \\ 0 = a+k \end{cases}$   
 $a = -1$   
 $g_{AS}: y = -\frac{1}{2}x$

$m^2 + |AO|^2 = |AS|^2$   
 $10 + 49 = 20$   
 $|AO| = 2\sqrt{10} = |BO|$



$\Delta MSC \sim \Delta OBC (k, k, k)$



$k = \frac{m}{2\sqrt{5}} = \frac{1}{2}$

$|BC| = |OM| + |MC|$   
 $|BC| = 2\sqrt{10} + \sqrt{10}$

$g_{BC} \perp g_{AS}$   
 $g_{BC}: y = 7x + k$

$|AM| = |BO| \rightarrow$  odlegni sinusów

$\Delta ALO \sim \Delta OSB (k, k, k)$

$k = \frac{1}{2} \cdot 2$   
 $|BO| \cdot 2 = |BC|$   
 $2\sqrt{10} = |BC|$

$M$  NALEZY DO OKRESU.  
 $M(a, b)$   
 $\begin{cases} a^2 + b^2 = 10 \\ b = -\frac{1}{2}a \end{cases}$

$a^2 + \frac{1}{4}a^2 = 10$   
 $\frac{5a^2}{4} = 10$   
 $5a^2 = 40$   
 $a^2 = \frac{40}{5} = 8$   
 $a = \pm 2\sqrt{2}$   
 $b = -\frac{1}{2}a = \mp \sqrt{2}$

$M(\frac{2\sqrt{2}}{5}, -\frac{\sqrt{2}}{5})$  g BC

$g = 7x - 10\sqrt{5}$

$-\frac{\sqrt{2}}{5} = 7 \cdot \frac{2\sqrt{2}}{5} + k$   
 $-\frac{\sqrt{2}}{5} - \frac{14\sqrt{2}}{5} = k$   
 $-\frac{15\sqrt{2}}{5} = k$   
 $-3\sqrt{2} = k$

$|MB| = 2\sqrt{10}$   
 $(x_B - \frac{2\sqrt{2}}{5})^2 + (y_B - 2\sqrt{2} + \frac{\sqrt{2}}{5})^2 = 40$   
 $(x_B - \frac{2\sqrt{2}}{5})^2 + (2x_B - \frac{4\sqrt{2}}{5})^2 = 40$   
 $x_B^2 - 2 \cdot \frac{2\sqrt{2}}{5}x_B + \frac{8}{5} + 4x_B^2 - 8\sqrt{2}x_B + 8 = 40$   
 $5x_B^2 - \frac{10\sqrt{2}}{5}x_B + 16 - 8\sqrt{2}x_B - 40 = 0$   
 $5x_B^2 - 20\sqrt{2}x_B - 24 = 0$   
 $\Delta = 400 + 480 = 880$   
 $\sqrt{\Delta} = 4\sqrt{55}$   
 $x_{B2} = \frac{20\sqrt{2} + 4\sqrt{55}}{10} = 2\sqrt{2} + \frac{2\sqrt{55}}{5}$

Odpowiedź: .....



# Zła interpretacja równania z odległością ...

(36/46p)

Zadanie 14. (0-6)

Punkt  $A=(7, -1)$  jest wierzchołkiem trójkąta równoramiennego  $ABC$ , w którym  $|AC|=|BC|$ .  
 Obie współrzędne wierzchołka  $C$  są liczbami ujemnymi. Okrąg wpisany w trójkąt  $ABC$  ma  
 równanie  $x^2 + y^2 = 10$ . Oblicz współrzędne wierzchołków  $B$  i  $C$  tego trójkąta.

$r = \sqrt{10}$   
 $a > 0$   
 $y = ax + b$   
 $-1 = 7a + b$   
 $-7a - 1 = b$   
 $y = ax - 7a - 1$

$\sqrt{10} = \frac{|-7a - 1|}{\sqrt{a^2 + 1}}$

$10a^2 + 10 = 49a^2 + 14a + 1$   
 $0 = 39a^2 + 14a - 9$   
 $\Delta = 1600$   
 $\sqrt{\Delta} = 40$

$a_1 = \frac{-14 - 40}{78} \notin D$   
 $a_2 = \frac{-14 + 40}{78} \in D$

*a musi być większe od zero bo żeby prosta nie była stywna do okręgu i żeby mogła przechodzić przez punkt A i punkt C - który ma obid współrzędne ujemne*

$a = \frac{36}{78} = \frac{18}{39} = \frac{6}{13}$   
 $y = \frac{6}{13}x - \frac{42}{13} - 1$   
 $(= (x_0, \frac{6}{13}x_0 - \frac{55}{13}))$   
 $k: y = a_3x + b_1$   
 $\frac{6}{13}x_0 - \frac{55}{13} = a_3x_0 + b_1$   
 $b_1 = -13x_0 \cdot a_3 + 6x_0 - 55$   
 $|AC|=|BC| \quad |AC| = \sqrt{(x_0 - 7)^2 + (\frac{6}{13}x_0 - \frac{55}{13} + 1)^2}$   
 $\sqrt{10} = \frac{|-13x_0 \cdot a_3 + 6x_0 - 55|}{\sqrt{a_3^2 + 1}}$   
 $B = (x_1, x_0 - x_1 - 13x_0 \cdot a_3 + 6x_0 - 55)$   
 $40 = 10a_3 + 10 = 49x_0^2 a_3^2 + |-13x_0 \cdot a_3 + 6x_0 - 55|$

Odpowiedź: .....

# Jeszcze jeden kłopot z odległością ...

(24/46p)

Zadanie 14. (0-6)

Punkt  $A = (7, -1)$  jest wierzchołkiem trójkąta równoramiennego  $ABC$ , w którym  $|AC| = |BC|$ .  
 Obie współrzędne wierzchołka  $C$  są liczbami ujemnymi. Okrąg wpisany w trójkąt  $ABC$  ma równanie  $x^2 + y^2 = 10$ . Oblicz współrzędne wierzchołków  $B$  i  $C$  tego trójkąta.

$x^2 + y^2 = \sqrt{10}^2$   
 Środek okręgu wpisanego w  $\triangle ABC$ :  $S = (0; 0)$

Współrzędne punktu  $B = (x_B; y_B)$  leżą na prostej  $b$   
 Współrzędne punktu  $C = (x_C; y_C)$  leżą na prostej  $c$

$|AC| = |BC|$   
 $\sqrt{(x_C - 7)^2 + (y_C + 1)^2} = \sqrt{(x_C - x_B)^2 + (y_C - y_B)^2}$   
 $(x_C - 7)^2 + (y_C + 1)^2 = (x_C - x_B)^2 + (y_C - y_B)^2$   
 ~~$x_C = x_B$~~   
 $B = (7; 1)$

$Ax + By + C = 0$   
 punkt  $A$  należy do prostej  $c$   
 $7A - B + C = 0$

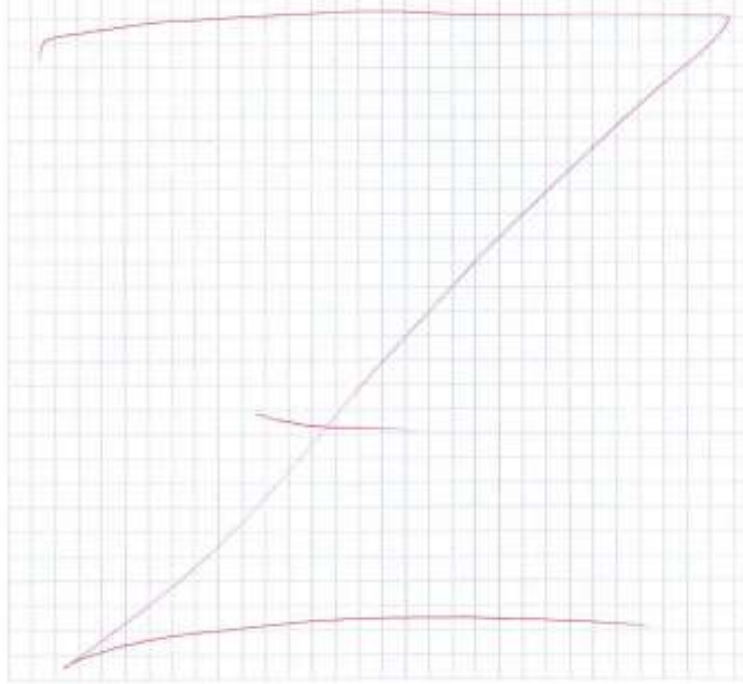
$\frac{|A \cdot 0 + B \cdot 0 - C|}{\sqrt{A^2 + B^2}} = \sqrt{10}$ ,  $A > 0$ ,  $B > 0$

tel  $|C| = \sqrt{10} \cdot \sqrt{A^2 + B^2}$   
 $C = \frac{\sqrt{10}(A^2 + B^2)}{A + B}$ ,  $C = -\sqrt{10}(A^2 + B^2)$   
 $Ax + By + \sqrt{10}(A^2 + B^2) = 0$   
 $-1 = 7a + \sqrt{10}(a^2 + 1)$

$c: y = ax + b$   
 $C: -ax + by - b = 0$   $\Rightarrow 2x_0 - 1 = 1$   
 punkt  $A$  należy do prostej  $c$   $\Rightarrow 0$   
 $-1 = 7a + b$   
 $\frac{|-a \cdot 0 + 1 \cdot 0 - b|}{\sqrt{a^2 + 1}} = \sqrt{10}$   $b < 0$   
 $|b| = \sqrt{10} \sqrt{a^2 + 1}$   
 $+b = \sqrt{10}(a^2 + 1)$   
 $b = -\sqrt{10}(a^2 + 1)$

$b: y = cx + d$   $\Leftrightarrow$   
 $-1 = 7c + d$   $c < 0$ ,  $d > 0$   
 $-cx + 1y - d = 0$   
 $\frac{|d|}{\sqrt{c^2 + 1}} = \sqrt{10}$   
 $d = \sqrt{10} \sqrt{c^2 + 1}$   
 $y = cx + \sqrt{10} \sqrt{c^2 + 1}$   
 $-1 = 7c + \sqrt{10} \sqrt{c^2 + 1}$

$x_C^2 - 14x_C + 49 + x_C^2 + 2y_C + 1 = x_C^2 - 7x_C + 49 + x_C^2 + y_C^2 + 2x_C y_C + 10^2$   
 $x_B^2 + y_B^2 + 2x_B y_C = 2x_B x_C + 14x_C - 38.50 = 0$



Odpowiedź: .....





# 6/6 - zdający wyraźnie „uciekł” od równań kwadratowych

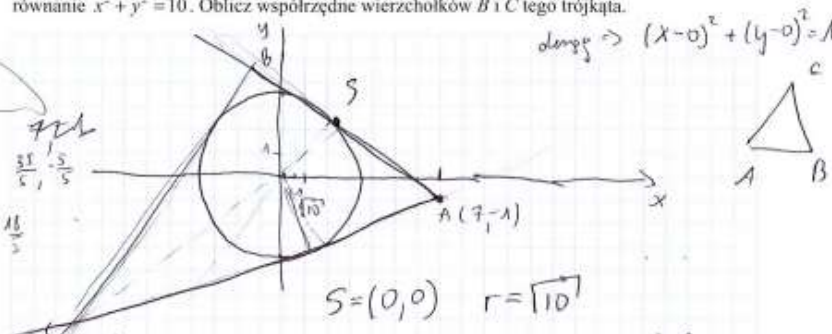
(31/46p)

## Zadanie 14. (0-6)

Punkt  $A=(7,-1)$  jest wierzchołkiem trójkąta równoramiennego  $ABC$ , w którym  $|AC|=|BC|$ .

Obie współrzędne wierzchołka  $C$  są liczbami ujemnymi. Okrąg wpisany w trójkąt  $ABC$  ma równanie  $x^2+y^2=10$ . Oblicz współrzędne wierzchołków  $B$  i  $C$  tego trójkąta.

$\frac{17}{5}$   
 $\frac{12}{5}$   
 $\frac{26}{5}$   
 $\frac{16}{5}$



Obrótom mamy stycznych do okręgu  $x^2+y^2=10$  przechodzących przez punkt  $A=(7,-1)$   
 $y=ax+b$   $-1=7a+b \Rightarrow b=-1-7a$   
 $y=ax-1-7a$   
 $ax-y-(1+7a)=0$   
 $|0 \cdot a + 0 - 1 - (1+7a)| = \sqrt{10}$

$$|-1-7a| = \sqrt{10} \cdot \sqrt{a^2+1}$$

$$1+49a^2+14a = 10(a^2+1)$$

$$1+49a^2+14a-10a^2-10 = 0$$

$$39a^2+14a-9 = 0$$

$$\Delta = 1600$$

$$\sqrt{\Delta} = 40$$

$$a = \frac{-14 \pm 40}{78} \vee a = \frac{-14-40}{78}$$

$$a = \frac{26}{78} = \frac{1}{3} \vee a = \frac{-54}{78} = \frac{-9}{13}$$

$b = -1 - \frac{97}{13}$

$$a = \frac{1}{3} \Rightarrow y = \frac{1}{3}x - \frac{10}{3}$$

$$a = \frac{-9}{13} \Rightarrow y = \frac{-9}{13}x - 1$$

$$y = \frac{-9}{13}x - 1 - \frac{7(-9)}{13} = \frac{9}{13}x - 1 + \frac{63}{13}$$

$$= \frac{9}{13}x + \frac{50}{13}$$

tenże wierzchołek punktu styczności

$$x^2 + y^2 = 10$$

$$y = \frac{9}{13}x + \frac{50}{13}$$

$$x^2 + \left(\frac{9}{13}x + \frac{50}{13}\right)^2 = 10$$

$$x^2 + \frac{81}{169}x^2 + \frac{900}{169}x + \frac{2500}{169} = 10$$

$$169x^2 + 81x^2 + 900x + 2500 - 1690 = 0$$

$$25x^2 - 1170x + 830 = 0$$

wyjdzie z niego C ma to proste prostopadłe do prostej  $\frac{9}{13}x + \frac{50}{13}$ .  
 Stąd jej wzór to  $\frac{13}{9}x + b$ , prosta ona prostopadła względem  
 współrzędnych więc  $\frac{13}{9} \cdot 0 + b = 0 \Rightarrow b = 0 \Rightarrow$  ~~linia~~  
 prosta  $\frac{13}{9}x$ .  
 $\frac{13}{9}x = \frac{9}{13}x + \frac{50}{13}$   
 $\frac{169}{9}x = 9x + 50$   
 $169x = 81x + 450$   
 $88x = 450$   
 $x = \frac{450}{88} = \frac{225}{44}$   
 $y = \frac{11}{5}$   
 A współrzędne C to punkt przecięcia prostej  $\frac{13}{9}x$  i prostej  $\frac{9}{13}x + \frac{50}{13}$ .  
 $\frac{13}{9}x = \frac{9}{13}x + \frac{50}{13}$   
 $\frac{169}{9}x - 9x = 50$   
 $\frac{169x - 81x}{9} = 50$   
 $\frac{88x}{9} = 50$   
 $88x = 450$   
 $x = \frac{450}{88} = \frac{225}{44}$   
 $y = \frac{13}{9} \cdot \frac{225}{44} = \frac{325}{44}$

Odpowiedź:  $B = \left(\frac{17}{5}, \frac{20}{5}\right)$ ,  $C = \left(\frac{225}{44}, \frac{325}{44}\right)$



# Zagadnienie optymalizacyjne, maj 2018

## Zadanie 15. (0–7)

Rozpatrujemy wszystkie trapezy równoramienne, w które można wpisać okrąg, spełniające warunek: suma długości dłuższej podstawy  $a$  i wysokości trapezu jest równa 2.

- Wyznacz wszystkie wartości  $a$ , dla których istnieje trapez o podanych własnościach.
- Wykaż, że obwód  $L$  takiego trapezu, jako funkcja długości  $a$  dłuższej podstawy trapezu, wyraża się wzorem  $L(a) = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a}$ .
- Oblicz tangens kąta ostrego tego spośród rozpatrywanych trapezów, którego obwód jest najmniejszy.

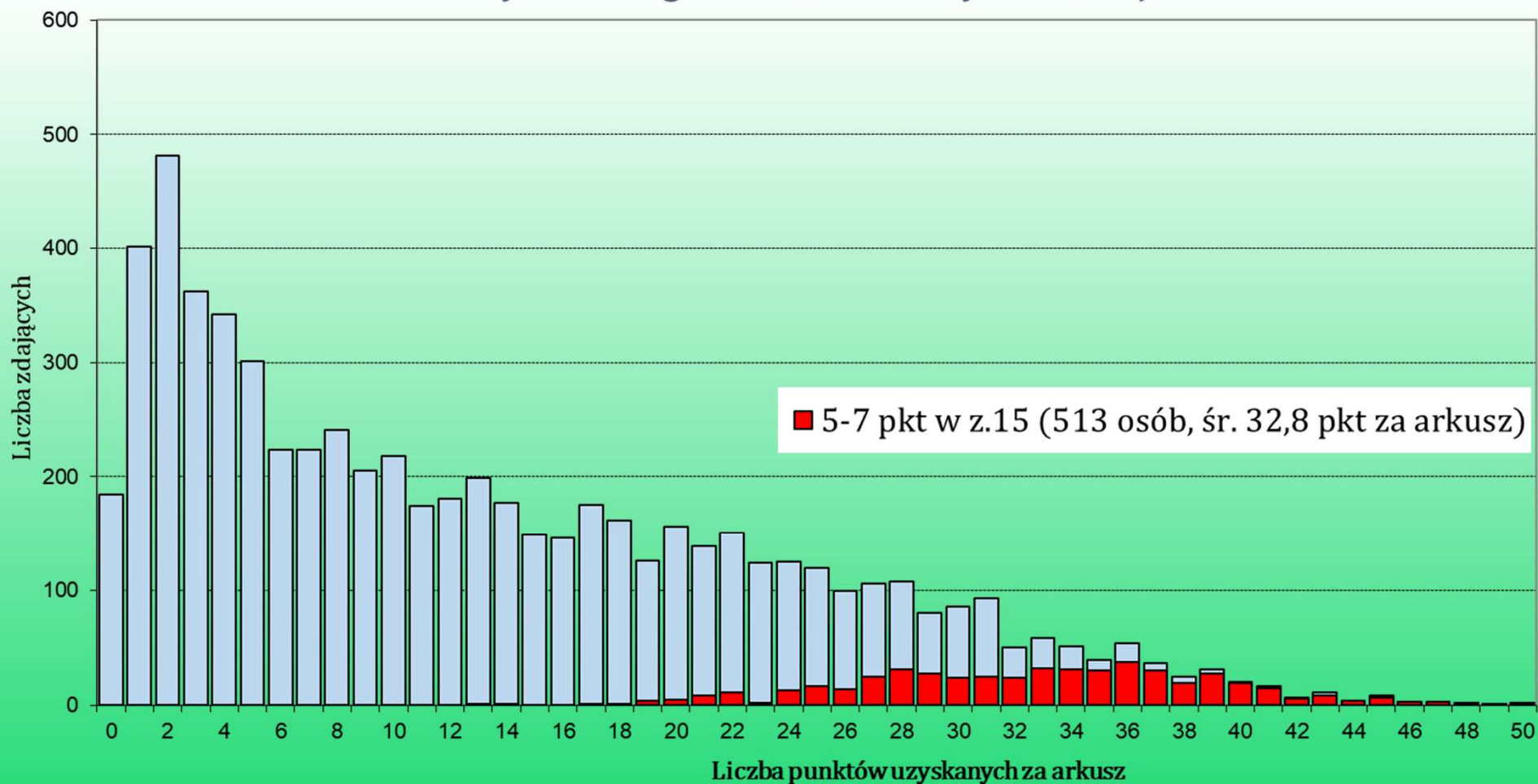
0	69,9%
1	10,9%
2	4,4%
3	3,3%
4	3,1%
5	3,6%
6	3,6%
7	0,6%

Wskaźnik łatwości zadania = 0,12  
(w kraju 0,14)

26,7% opuszczeń

# „Dobre” wyniki w zadaniu nr 15 a wynik egzaminu

Porównanie "5-6-7" uzyskanych w zadaniu nr 15  
z wynikiem egzaminu, matematyka PR, maj 2018



# ZADANIE OPTYMALIZACYJNE 2015 - 2018

## Zadanie 15. (0–7)

Rozpatrujemy wszystkie trapezy równoramienne, w które można wpisać okrąg, spełniające warunek: suma długości dłuższej podstawy  $a$  i wysokości trapezu jest równa 2.

- Wyznacz wszystkie wartości  $a$ , dla których istnieje trapez o podanych własnościach.
- Wykaż, że obwód  $L$  takiego trapezu, jako funkcja długości  $a$  dłuższej podstawy trapezu,

wyraża się wzorem 
$$L(a) = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a}.$$

- Oblicz tangens kąta ostrego tego spośród rozpatrywanych trapezów, którego obwód jest najmniejszy.

Łatwość: **0,12**

26,7% opuszczeń

## Zadanie 15. (0–7)

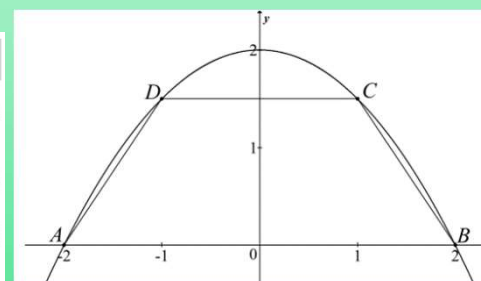
Rozpatrujemy wszystkie walce o danym polu powierzchni całkowitej  $P$ . Oblicz wysokość i promień podstawy tego walca, którego objętość jest największa. Oblicz tę największą objętość.

Łatwość: **0,24**

24,7% opuszczeń

## Zadanie 16. (0–7)

Parabola o równaniu  $y = 2 - \frac{1}{2}x^2$  przecina oś  $Ox$  układu współrzędnych w punktach  $A = (-2, 0)$  i  $B = (2, 0)$ . Rozpatrujemy wszystkie trapezy równoramienne  $ABCD$ , których dłuższą podstawą jest odcinek  $AB$ , a końce  $C$  i  $D$  krótszej podstawy leżą na paraboli (zobacz rysunek).



Wyznacz pole trapezu  $ABCD$  w zależności od pierwszej współrzędnej wierzchołka  $C$ . Oblicz współrzędne wierzchołka  $C$  tego z rozpatrywanych trapezów, którego pole jest największe.

Łatwość: **0,24**

25,5% opuszczeń

## Zadanie 16. (0–7)

Rozpatrujemy wszystkie stożki, których przekrojem osiowym jest trójkąt o obwodzie 20. Oblicz wysokość i promień podstawy tego stożka, którego objętość jest największa. Oblicz objętość tego stożka.

Łatwość: **0,34**

6,3% opuszczeń

## Najczęstsze kłopoty zdających w zadaniu nr 15

- Zmiana konstrukcji zadania optymalizacyjnego.
- Poprawne wyznaczenie zbioru wartości  $a$ , dla których istnieje rozważany trapez.
- Poprawne wyznaczenie pochodnej funkcji  $L$ .
- Poprawne uzasadnienie istnienia najmniejszej wartości funkcji  $L$ .

# Trudno ustalić dziedzinę

(29/46p)

## Zadanie 15. (0-7)

Rozpatrujemy wszystkie trapezy równoramienne, w które można wpisać okrąg, spełniające warunek: suma długości dłuższej podstawy  $a$  i wysokości trapezu jest równa 2.

- Wyznacz wszystkie wartości  $a$ , dla których istnieje trapez o podanych własnościach.
- Wykaż, że obwód  $L$  takiego trapezu, jako funkcja długości  $a$  dłuższej podstawy trapezu,

wyraża się wzorem  $L(a) = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a}$ .

- Oblicz tangens kąta ostrego tego spośród rozpatrywanych trapezów, którego obwód jest najmniejszy.

$a+h=2$   
 $h=2-a$   
 $a < 2$   
 $a \in (0, 2)$

$$\left(\frac{a-b}{2}\right)^2 + h^2 = x^2$$

$$\frac{16}{4a} + a - 4 > 0$$

$$16 + 4a^2 - 16a > 0$$

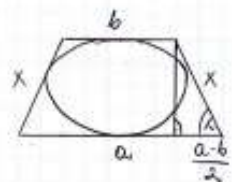
$$4a^2 - 16a + 16 > 0$$

$$a^2 - 4a + 4 > 0$$

$$a - 16 - 16 = 0$$

$$x_0 = \frac{4}{a} = 2$$

$a \in \mathbb{R} \setminus \{2\}$



$a+h=2$   
 lub  $h=2-a$

$$(2-a)^2 + \left(\frac{a-b}{2}\right)^2 = x^2$$

$$4 - 4a + a^2 + \frac{a^2 - 2ab + b^2}{4} = \frac{a^2 + 2ab + b^2}{4}$$

$$16 - 16a + 4a^2 + a^2 - 2ab + b^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

$$16 - 16a + 4a^2 - 4ab = 0$$

$$4a^2 - 16a + 16 - 4ab = 0$$

$$4a(a - 4 - b) + 16 = 0$$

$$a+b=2x$$

$$x = \frac{a+b}{2}$$

$$x^2 = \left(\frac{a+b}{2}\right)^2$$

$$\frac{a-b}{2} = \frac{16 - 16a - 16 + 4}{2} = \frac{4 - 16a}{2}$$

$$= \frac{4 - 2\sqrt{2}}{2} = 2 - \sqrt{2}$$

~~Wskazywanie~~

$$a - 4 - b = \frac{-16}{4a}$$

$$-4 - b = \frac{-16}{4a} - a$$

$$-b = \frac{-16}{4a} - a + 4$$

$$b = \frac{16}{4a} + a - 4$$

$$x = \frac{a + \frac{16}{4a} + a - 4}{2}$$

$$a + \frac{16}{4a} + a - 4 > 0$$

$$4a^2 + 16 + a^2 - 16a > 0$$

$$5a^2 - 16a + 16 > 0$$

$$a^2 - 2a + 2 > 0$$

$$a > 4$$

$$b = \frac{16}{4\sqrt{2}} + \sqrt{2} - 4 = \frac{4}{\sqrt{2}} + \sqrt{2} - 4$$

$$L(a) = a + \frac{16}{4a} + a - 4 + a + \frac{16}{4a} + a - 4 - 4a + \frac{3a}{4a} - 8 = \frac{16a^2 + 32 - 32a}{4a}$$

$$= \frac{4a^2 - 8a + 8}{a} \quad \text{e.m.d.}$$

$$L'(a) = \frac{(8a - 8) \cdot a - 1(4a^2 - 8a + 8)}{a^2}$$

$$= \frac{8a^2 - 8a - 4a^2 + 8a - 8}{a^2} = \frac{4a^2 - 8}{a^2}$$

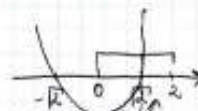
$$4a^2 - 8 = 0$$

$$a = \sqrt{2} \quad a = -\sqrt{2}$$

spa

$a^2 > 0$  dlatego wystarczy ograniczyć się do badania funkcji  $y = 4a^2 - 8$

Amun  $\wedge(\sqrt{2})$  wynika stąd, że  $f$  przyjmuje najmniejszą wartość dla  $a = \sqrt{2}$



$f(a) > 0$  dla  $a \in (\sqrt{2}, 2)$  dlatego  $f$  rośnie w przedzi  $(\sqrt{2}, 2)$

$L'(a) < 0$  dla  $a \in (0, \sqrt{2})$  dlatego  $f$  maleje w przedzi  $(0, \sqrt{2})$

$$\tan \alpha = \frac{2 - \sqrt{2}}{2 - \sqrt{2}} = 1$$

Odpowiedź: .....



# Rezygnacja z podpunktu b)

(26/46p)

## Zadanie 15. (0-7)

Rozpatrujemy wszystkie trapezy równoramienne, w które można wpisać okrąg, spełniające warunek: suma długości dłuższej podstawy  $a$  i wysokości trapezu jest równa 2.

- a) Wyznacz wszystkie wartości  $a$ , dla których istnieje trapez o podanych własnościach.  
 b) Wykaż, że obwód  $L$  takiego trapezu, jako funkcja długości  $a$  dłuższej podstawy trapezu, wyraża się wzorem  $L(a) = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a}$ .

- c) Oblicz tangens kąta ostrego tego spośród rozpatrywanych trapezów, którego obwód jest najmniejszy.

$a+b=2c \Rightarrow \frac{a+b}{2} = c$   
 $a+H=2$   
 $H=2a$   
 $\frac{a+b}{2} + H^2 = c^2$   
 $\frac{a+b}{2} + 4a^2 = \left(\frac{a+b}{2}\right)^2$   
 $4a^2 - 2ab + b^2 - 2ab = -4a^2$   
 $8a^2 - 4ab + b^2 = 0$   
 $\Delta = 16a^2 - 4 \cdot 3 \cdot 16a^2 > 0$

$36a^2 - 12(5a^2 - 16a) > 0$   
 $30a^2 - 50a^2 + 160a > 0$   
 $-20a^2 + 160a > 0$   
 $-a^2 + 8a > 0$   
 $-a(a-8) > 0$   
 $a \in (0; 8)$

$L(a) = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a}$   
 $L'(a) = \frac{(8a-8)a - (4a^2 - 8a + 8)}{a^2} = \frac{8a^2 - 8a - 4a^2 + 8a - 8}{a^2} = \frac{4a^2 - 8}{a^2}$   
 $L'(a) = 0 \Rightarrow \frac{4a^2 - 8}{a^2} = 0 \Rightarrow 4a^2 - 8 = 0 \Rightarrow a^2 = 2 \Rightarrow a = \sqrt{2}$   
 $L'(a) > 0 \Rightarrow \frac{4a^2 - 8}{a^2} > 0 \Rightarrow 4a^2 - 8 > 0 \Rightarrow a^2 > 2 \Rightarrow a > \sqrt{2}$   
 $L'(a) < 0 \Rightarrow \frac{4a^2 - 8}{a^2} < 0 \Rightarrow 4a^2 - 8 < 0 \Rightarrow a^2 < 2 \Rightarrow a < \sqrt{2}$   
 $\rightarrow \text{min dla } a = \sqrt{2}$   
 $\tan \alpha = \frac{H}{\frac{a-b}{2}} = \frac{2H}{a-b} = \frac{2(2-a)}{a-b} = \frac{4-2a}{a-b} = \frac{4-2\sqrt{2}}{\sqrt{2}-6}$



# Tylko podpunkt b)

(20/46p)

## Zadanie 15. (0-7)

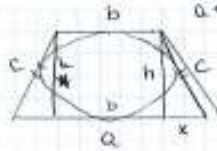
Rozpatrujemy wszystkie trapezy równoramienne, w które można wpisać okrąg, spełniające warunek: suma długości dłuższej podstawy  $a$  i wysokości trapezu jest równa 2.

a) Wyznacz wszystkie wartości  $a$ , dla których istnieje trapez o podanych własnościach.

b) Wykaż, że obwód  $L$  takiego trapezu, jako funkcja długości  $a$  dłuższej podstawy trapezu,

wyraża się wzorem  $L(a) = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a}$ .

c) Oblicz tangens kąta ostrego tego spośród rozpatrywanych trapezów, którego obwód jest najmniejszy.



$$a + h = 2, \quad h = 2 - a$$

$$a + b = 2c$$

$$b = 2c - a$$

$$\frac{x}{x'} = \frac{a-b}{2}$$

$$x = \frac{a - 2c + a}{2} = \frac{2a - 2c}{2} = a - c$$

$$h^2 + (a-c)^2 = c^2$$

$$h^2 + a^2 - 2ac + c^2 = c^2$$

$$h^2 = 2ac - a^2$$

$$h^2 = a(2c - a)$$

$$4 - 2a + a^2 = 2ac - a^2$$

$$2a^2 - 2ac - 2a + 4 = 0$$

$$a^2 - ac - a + 2 = 0$$

$$\begin{cases} -ac = -a^2 + a - 4 \\ a^2 - a + 2 = 0 \end{cases}$$

$$c^2 - 2bc + b^2 + h^2 = c^2$$

$$-2bc + b^2 = -(2-a)^2$$

$$-2c(2c-a) + (2c-a)^2 = -(2-a)^2$$

$$-4c^2 + 2ac + 4c^2 - 3ac + a^2 = -4 + 2a - a^2$$

$$2a^2 - 2a + 4 = 0$$

$$\Delta = 4 - 4 \cdot 2 \cdot 4 =$$

$$4 - 8a + a^2 + \frac{a^2 - 2ab + b^2}{4} = \frac{a^2 + 2ab + b^2}{4}$$

$$16 - 16a + a^2 + a^2 - 2ab + b^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

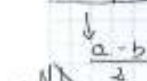
$$a^2 - 16a + 16 - 4ab = 0$$

$$c = \frac{a+b}{2}$$

$$a+b=2c$$

$$h=2-a$$

$$a+b+h=2$$



$$\frac{a^2 - 2ab + b^2}{4} + h^2 = c^2$$

$$\frac{a^2 - 2ab + b^2}{4} + 4 - 4a + a^2 = \frac{a^2 + 2ab + b^2}{4}$$

$$a^2 - 2ab + b^2 + 16 - 16a + 4a^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

$$4a^2 - 16a - 4ab + 16$$

b)  $a+b+2c = L = 4c$

$$c = \frac{-a^2 + a - 4}{-a} = \frac{a^2 - a + 4}{a}$$

$$4c = L = \frac{4a^2 - 8a + 16}{a} = L(a)$$

Odpowiedź:

# Wprowadził miary kątów, stracił dużo czasu ...

(24/46p)

- Zadanie 15. (0-7)**  
 Rozpatrujemy wszystkie trapezy równoramienne, w które można wpisać okrąg, spełniające warunek: suma długości dłuższej podstawy  $a$  i wysokości trapezu jest równa 2.
- Wyznacz wszystkie wartości  $a$ , dla których istnieje trapez o podanych własnościach.
  - Wykaż, że obwód  $L$  takiego trapezu, jako funkcja długości  $a$  dłuższej podstawy trapezu, wyraża się wzorem  $L(a) = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a}$ .
  - Oblicz tangens kąta ostrego tego spośród rozpatrywanych trapezów, którego obwód jest najmniejszy.

$\alpha \in (0, 90^\circ)$      $\alpha, \beta \in (0, \pi)$   
 $\alpha \in (0, \pi) \cup \beta \in (0, \pi)$   
 $\alpha \in (0, \pi) \cup \alpha \in (0, \pi)$   
 $\alpha \in (0, \pi) \cup \alpha \in (0, \pi)$

$a+h=2$   
 $h=2-a$   
 $a+b=2c$   
 $c = \sqrt{\frac{(a-b)^2}{4} + (2-a)^2}$   
 $\sin \alpha = \frac{h}{c} = \frac{2-a}{c}$   
 $\cos \alpha = \frac{a-b}{2c}$

$|EB| = c \cdot \sin \alpha = \frac{a-b}{2}$   
 $|EB| = c \cdot \sin \alpha = b$   
 $\frac{a-b}{2} = 10c \cdot \sin \alpha$   
 $a-b = 20c \cdot \sin \alpha$   
 $b = a - 20c \cdot \sin \alpha$   
 $b > 0$   
 $a > 20c \cdot \sin \alpha$   
 $a \in (0, +\infty)$

$h=2-a$   
 $\frac{a-b}{2} = (2-a) \cdot \sin \alpha$   
 $a-b = 2 \cdot \sin \alpha \cdot (2-a)$   
 $a-b = 4 \cdot \sin \alpha - 2 \cdot \sin \alpha \cdot a$   
 $3a - 4 \cdot \sin \alpha = b$   
 $3a - 4 \cdot \sin \alpha > 0$   
 $a > 2 \cdot \sin \alpha$   
 $a + 2 \cdot \sin \alpha \cdot (a-2) > 0$

$a > 0$   
 $2 \cdot \sin \alpha > 0$   
 $\alpha > 0$   
 $\alpha > 2$

$|EB| = \frac{a-b}{2} = c \cdot \sin \alpha \cdot (2-a)$   
 $a-b = 2c \cdot \sin \alpha \cdot (2-a)$   
 $-b = 2c \cdot \sin \alpha \cdot (2-a) - a \cdot (2-a)$   
 $b = a + 2c \cdot \sin \alpha \cdot (2-a) - 4c \cdot \sin \alpha$   
 $b > 0$   
 $a + 2c \cdot \sin \alpha \cdot (2-a) - 4c \cdot \sin \alpha > 0$   
 $a + 2c \cdot \sin \alpha \cdot (2-a) > 0$   
 $a > 0$   
 $2c \cdot \sin \alpha < 0$   
 $a > 2$   
 $a < 2$

$a \in (0, 2)$

$\frac{h}{|EB|} = \frac{1}{\sin \alpha}$   
 $|EB| = \frac{a-b}{2} = \frac{h}{\sin \alpha} = \frac{2-a}{\sin \alpha}$   
 $c \cdot \sin \alpha = \frac{a-b}{2} = \frac{2-a}{\sin \alpha}$   
 $b = a + \frac{a(a-b)}{2-a} = a + \frac{a(2-a)}{2-a} = a + a = 2a$   
 $b = a + \frac{a(a-b)}{2-a} = a + \frac{a(2-a)}{2-a} = a + a = 2a$   
 $b = a + \frac{a(a-b)}{2-a} = a + \frac{a(2-a)}{2-a} = a + a = 2a$   
 $b = a + \frac{a(a-b)}{2-a} = a + \frac{a(2-a)}{2-a} = a + a = 2a$

$|BC| = |DA| = \sqrt{\left(\frac{a-b}{2}\right)^2 + (2-a)^2} = \sqrt{\frac{a^2 - 2ab + b^2}{4} + 4 - 4a + a^2}$   
 $= \sqrt{\frac{3a^2}{4} - 0.75ab + 0.75b^2 - 4a + 4}$

$\frac{h}{|EB|} = \frac{2-a}{\frac{a-b}{2}}$   
 $\sin \alpha = \frac{2-a}{c}$   
 $c = \frac{2-a}{\sin \alpha}$   
 $\alpha \in (0, 90^\circ)$

$|EB| = \frac{a-b}{2}$   
 $c = \frac{a+b}{2}$   
 $L = a+b+a+b = 2a+2b$   
 $2a+2$

$c = \sqrt{h^2 + \left(\frac{a-b}{2}\right)^2} = \sqrt{0.75a^2 - 0.5ab + 0.75b^2 - 4a + 4} > 0$   
 $0.75a^2 - 0.5ab + 0.75b^2 - 4a + 4 > 0$   
 $3a^2 - 2ab + b^2 - 16a + 16 > 0$   
 $3a^2 - 2a(a - \frac{2(2-a)}{\sin \alpha}) + a =$   
 $b = a - \frac{2(2-a)}{\sin \alpha}$

$a+b = \frac{\sqrt{a^2 - 2ab + b^2} + 4}{2}$   
 $4a + 2 \cdot \frac{a^2 - 2ab + b^2}{2} = a^2 + b^2 - 2ab + 4a$

$\frac{a^2 + b^2 - 2ab}{4} + 4 = c^2 / 4$   
 $a^2 + b^2 - 2ab + 16 = 4c^2$   
 $c = \sqrt{\frac{a^2 + b^2 - 2ab + 16}{4}}$   
 $c = \frac{\sqrt{a^2 + b^2 - 2ab + 16}}{2}$

$\left(\frac{a-b}{2}\right)^2 + 4 = c^2$   
 $a = b = c$

Odpowiedź: .....

Wypełnia	Nr zadania	15.
	Maks. liczba pkt	7



# Rezygnacja z podpunktu b) ale ...

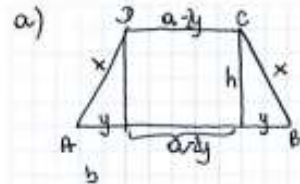
(23/46p)

## Zadanie 15, (0-7)

Rozpatrujemy wszystkie trapezy równoramienne, w które można wpisać okrąg, spełniające warunek: suma długości dłuższej podstawy  $a$  i wysokości trapezu jest równa 2.

- a) Wyznacz wszystkie wartości  $a$ , dla których istnieje trapez o podanych własnościach.  
 b) Wykaż, że obwód  $L$  takiego trapezu, jako funkcja długości  $a$  dłuższej podstawy trapezu, wyraża się wzorem  $L(a) = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a}$ .

- c) Oblicz tangens kąta ostrego tego spośród rozpatrywanych trapezów, którego obwód jest najmniejszy.



$$a+h=2 \quad h=2-a$$

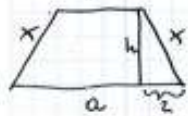
$$h^2+y^2=x^2$$

$$y = \frac{4-4a+a^2+4a-4a^2}{2\sqrt{4-4a+a^2}} = \frac{4-3a+a^2}{2\sqrt{4-4a+a^2}}$$

$$2x = a + a - 2y$$

$$2x = 2a - 2y$$

$$x = a - y$$



$$a+b = x+x$$

$$a = 2x - h$$

$$2-h+b = 2x$$

$$x = \frac{a-b}{2}$$

$$a = b + 2x = b + \frac{2a-2b}{2} = \frac{2a+b+2a-2b}{2} = \frac{4a-b}{2}$$

$$\begin{cases} h^2+z^2=x^2 \\ a+h=2 \\ 2x=a+b \end{cases} \quad \begin{cases} a=2-h \\ a=2x-b \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2x=a-b \\ 2x=a+b \\ a+h=2 \\ h^2+z^2=x^2 \end{cases}$$

$$2z+2x=2a$$

$$a=x+x \quad z=a-x$$

$$z+x+h=2 \quad h^2+z^2=2-a$$

$$h^2+z^2=x^2$$

$$h^2+a^2-2ax+x^2=x^2$$

$$4-4a+a^2+a^2-2ax=0$$

$$2a^2-4a-2ax+4=0$$

$$2a^2-4-2a(2+x)+4=0$$

$$\Delta = 4(4+2x)^2 - 32 = 16 + 16x + 4x^2 - 32 = 4x^2 + 16x - 16$$

b) ~~nie~~

$$x^2+4x-4=0$$

$$\Delta = 16+16=32$$

$$\sqrt{\Delta} = \sqrt{32}$$

$$x_1 = \frac{-4+\sqrt{32}}{2} = 2\sqrt{2}-2$$

$$x_2 = \frac{-4-\sqrt{32}}{2} = -2\sqrt{2}-2$$

$$2a^2-4a-2a(2\sqrt{2}-2)+4=0$$

$$2a^2-4a-4\sqrt{2}a+2\sqrt{2}a+4=0$$

$$2a^2-a(4+2\sqrt{2})+4 \geq 0$$

$$\Delta = (4+2\sqrt{2})^2 - 32 = 16 + 32\sqrt{2} + 8 - 32 = 32\sqrt{2} + 24$$

$$a_1 =$$

$$a_2 =$$

$$\frac{32\sqrt{2}+24}{2} = 16\sqrt{2}+12$$

$$c) L = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a}$$

$$L' = \frac{(8a-8)a - (4a^2 - 8a + 8)}{a^2}$$

$$L' = \frac{8a^2 - 8a - 4a^2 + 8a - 8}{a^2} = \frac{4a^2 - 8}{a^2}$$

D: dla  $a \in (0, \infty)$

obwód będzie, jak najmniejszy gdy będziemy utamnia, będzie jak najmniejszy więc do większych obwodów przyjmując funkcję  $f(x) = 4a^2 - 8$

$$4a^2 - 8 = 0$$

$$4(a^2 - 2) = 0$$

$$4(a - \sqrt{2})(a + \sqrt{2}) = 0$$

$$a = \sqrt{2} \vee a = -\sqrt{2}$$



$f'(x) > 0$  dla  $x \in (-\infty, -\sqrt{2}) \cup (\sqrt{2}, \infty)$   
 $f'(x) < 0$  dla  $x \in (-\sqrt{2}, \sqrt{2})$   
 $f(x)$  dla  $x \in (-\infty, -\sqrt{2}) \cup (\sqrt{2}, \infty)$   
 $f(x)$  dla  $x \in (-\sqrt{2}, \sqrt{2})$   
 więc, ma minimum lokalne w punkcie  $a_0 = \sqrt{2}$

$$a = \sqrt{2}$$

$$h = 2 - \sqrt{2}$$



Odpowiedź: .....

Wypełnia	Nr zadania	15,
	Maks. liczba pkt	7

# Dowód jest, a co z optymalizacją?

(22/46p)

$$ab = 2a$$



$$(a^2 - 2ab + b^2) + 4 - 2a + a^2 = c^2$$

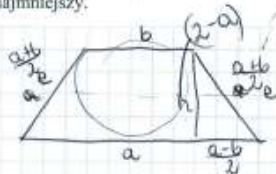
$$2a = \frac{4a^2}{a} - \frac{2a}{a}$$

**Zadanie 15. (0-7)**

Rozpatrujemy wszystkie trapezy równoramienne, w które można wpisać okrąg, spełniające warunek: suma długości dłuższej podstawy  $a$  i wysokości trapezu jest równa 2.

- a) Wyznacz wszystkie wartości  $a$ , dla których istnieje trapez o podanych własnościach.
- b) Wykaż, że obwód  $L$  takiego trapezu, jako funkcja długości  $a$  dłuższej podstawy trapezu, wyraża się wzorem  $L(a) = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a}$ .

- c) Oblicz tangens kąta ostrego tego spośród rozpatrywanych trapezów, którego obwód jest najmniejszy.



$$\begin{aligned} 1) & a + h = 2 \\ 2) & a + b = 2e \\ & h = 2 - a \end{aligned}$$

z wł. ciwookreple opisanego na odciegu

z wł. Pitagorasa

$$\left(\frac{a+b}{2}\right)^2 + 2a = \left(\frac{a+b}{2}\right)^2 - \left(\frac{a-b}{2}\right)^2 = h^2$$

$$\frac{(a+b)^2 - (a-b)^2}{4} = h^2$$

$$\begin{aligned} 2ab &= (2a - a) \\ ab &= (2-a)^2 \\ ab &= 4 - 4a + a^2 \\ b &= \frac{4 - 4a + a^2}{a} \end{aligned}$$

$$\frac{(a+b)(a-b)}{4} (a+b+a-b) = h^2$$

$$\frac{(a+b-a+b)(2a)}{4} = h^2$$

$$\frac{2b^2 \cdot 2a}{4} = h^2$$

$$\frac{4ab}{4} = h^2$$

$$ab = h^2$$

$$h = \sqrt{ab}$$

$$\frac{4 - 4a + a^2}{a} + a = \frac{4 - 4a + a^2 + a^2}{a}$$

$$\frac{2(4 - 4a + a^2)}{a} + 2a = a + \left(\frac{4 - 4a + a^2}{a}\right)$$

$$a = \dots$$

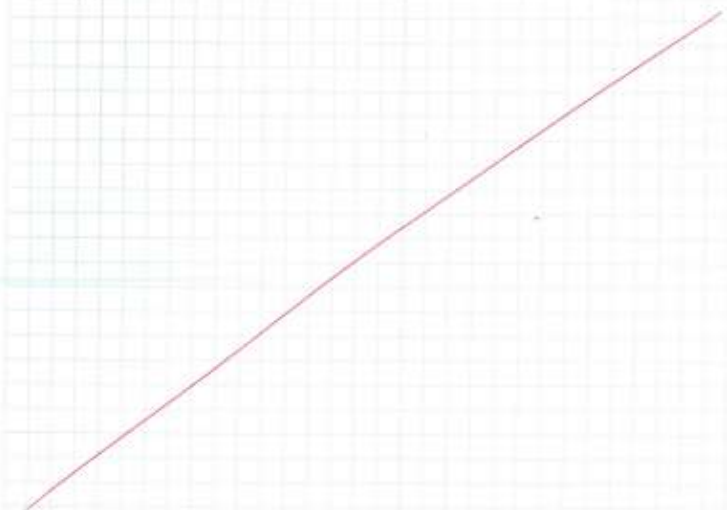
$$\begin{aligned} b) \quad ab &= \frac{4 - 4a + a^2}{a} + a + \frac{a}{a+b} \frac{4 - 4a + a^2}{a} = \\ &= \frac{2(4 - 4a + a^2)}{a} + \frac{8 - 8a + 2a^2}{a} = \frac{4a^2 - 8a + 8}{a} \end{aligned}$$

z własności okręgu wpisanego w ciwookreple. c.n.d.

$$c) \left[\frac{(a+b)}{2}\right]^2 - \left[\frac{(a-b)}{2}\right]^2 = h^2$$

$$h = \sqrt{ab}$$

$$\begin{aligned} (2-a)^2 + \left(\frac{a-b}{2}\right)^2 &= e^2 \\ 4 - 4a + a^2 + \frac{a^2 - 2ab + b^2}{4} &= e^2 \\ \frac{1}{4}4a^2 + \frac{1}{4}b^2 - 2ab &+ \dots \end{aligned}$$



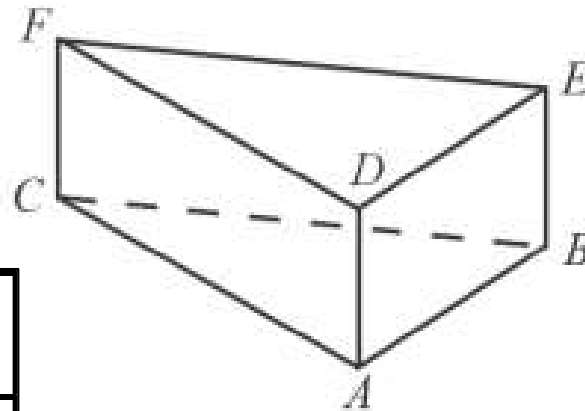
Odpowiedź: .....

Wypełnia	Nr zadania	15.
	Maks. liczba pkt	7

## Zadanie nr 34 – poziom podstawowy

### Zadanie 34. (0–4)

Dany jest graniastosłup prawidłowy trójkątny (zobacz rysunek). Pole powierzchni całkowitej tego graniastosłupa jest równe  $45\sqrt{3}$ . Pole podstawy graniastosłupa jest równe polu jednej ściany bocznej. Oblicz objętość tego graniastosłupa.

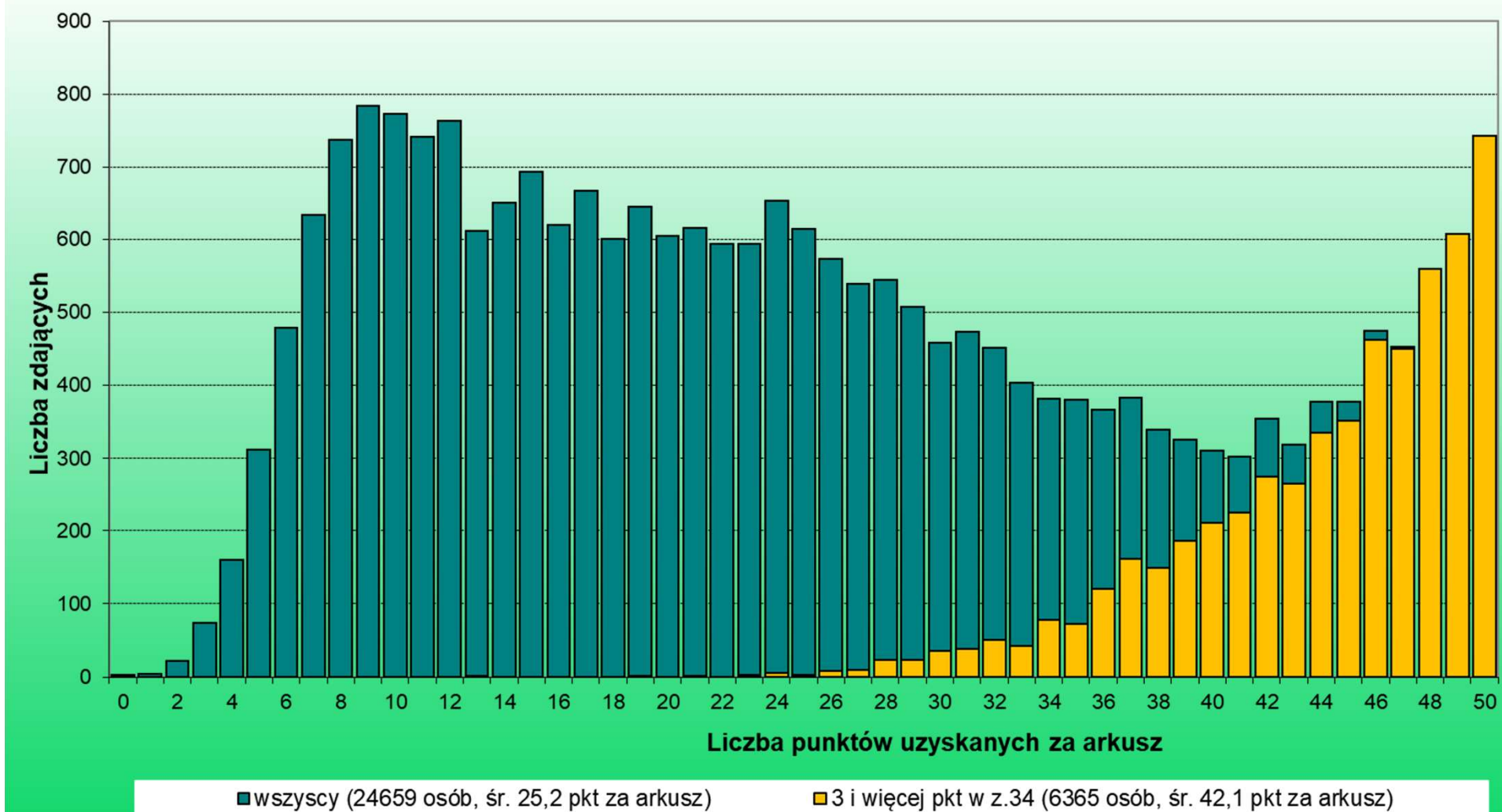


0	60,8%
1	8,8%
2	4,6%
3	3,8%
4	22,1%

Wskaźnik łatwości zadania = 0,29  
25,8% opuszczeń  
(dane dla wszystkich zdających)

# Zadanie nr 34 – korelacja „dobrych wyników” z wynikami wszystkich zdających

Porównanie rozkładów wyników uzyskanych w zadaniu nr 32 (PP, maj 2018) -  
zdający, którzy uzyskali 3 lub 4 punkty a wszyscy zdający egzamin





## Najczęstsze kłopoty zdających w zadaniu nr 34

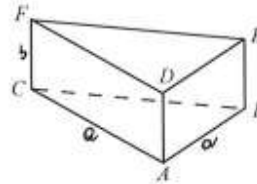
- Prawidłowa interpretacja treści tego zadania, w szczególności odróżnianie pola powierzchni bocznej od pola jednej ściany bocznej albo zakładanie, że trójkąt  $ABC$  jest prostokątny.
- Trudności z wyprowadzeniem wniosku dotyczącego pola jednej ściany graniastosłupa.
- Posługiwanie się wzorem  $P_b = 2p \cdot h$  z *Zestawu*.
- Przekształcenia wzorów, upraszczanie równań, prowadzenie obliczeń.

# Dwa różne znaczenia symbolu $P_b$

(17/25p)

## Zadanie 34. (0-4)

Dany jest graniastosłup prawidłowy trójkątny (zobacz rysunek). Pole powierzchni całkowitej tego graniastosłupa jest równe  $45\sqrt{3}$ . Pole podstawy graniastosłupa jest równe polu jednej ściany bocznej. Oblicz objętość tego graniastosłupa.



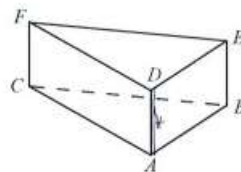
$$\begin{aligned} P_{pc} &= 45\sqrt{3} & P_p &= \frac{a^2\sqrt{3}}{4} & D: a > 0 \\ & & & & b > 0 \\ P_b &= P_p & 3 \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} &= 45\sqrt{3} \\ P_{pc} &= P_b + 2P_p = 3P_p & \frac{3a^2\sqrt{3}}{4} &= 45\sqrt{3} / \cdot 4 \\ 3 \cdot a \cdot b &= P_b & 3a^2\sqrt{3} &= 180\sqrt{3} / : 3\sqrt{3} \\ 3ab &= P_b & a^2 &= 60 \\ 3 \cdot 2\sqrt{15} \cdot b &= \frac{(2\sqrt{15})^2\sqrt{3}}{4} & a &= \sqrt{60} \\ 6\sqrt{15}b &= \frac{60\sqrt{3}}{4} / \cdot 4 & a &= 2\sqrt{15} \\ 24\sqrt{15}b &= 60\sqrt{3} / : 24\sqrt{15} & & \\ b &= \frac{60\sqrt{3}}{24\sqrt{15}} \cdot \frac{\sqrt{15}}{\sqrt{15}} = \frac{60\sqrt{45}}{360} = \frac{\sqrt{45}}{6} = \frac{3\sqrt{5}}{6} = \frac{\sqrt{5}}{2} \\ b &= \frac{\sqrt{5}}{2} \\ V &= P_p \cdot b \\ V &= \frac{(2\sqrt{15})^2\sqrt{3}}{4} \cdot \frac{\sqrt{5}}{2} \\ V &= \frac{60\sqrt{3}}{4} \cdot \frac{\sqrt{5}}{2} = \frac{60\sqrt{15}}{8} = \frac{15\sqrt{15}}{2} \end{aligned}$$

# Zakłęty krąg pól powierzchni – zawinił rysunek?

(16/25p)

## Zadanie 34. (0-4)

Dany jest graniastosłup prawidłowy trójkątny (zobacz rysunek). Pole powierzchni całkowitej tego graniastosłupa jest równe  $45\sqrt{3}$ . Pole podstawy graniastosłupa jest równe polu jednej ściany bocznej. Oblicz objętość tego graniastosłupa.



$$V = H \cdot P_p$$

$$P_c = 45\sqrt{3}$$

$$P_c = 2P_p + P_b = 3P_p + P_2 + P_3$$

$$P_p = P_1$$

~~$$P_c = 3 \cdot \frac{|DE| \cdot |DF|}{2} + |DE| \cdot H + |DF| \cdot H$$~~

~~$$P_c = 3 \cdot \frac{|DE| \cdot |DF|}{2} + (|DE| + |DF|) \cdot H$$~~

~~$$P_c = \frac{3}{2} |DE| \cdot |DF| +$$~~

$$45\sqrt{3} = 3P_p + P_2 + P_3$$

~~$$P_{ABED} = |DE| \cdot H = P_2$$~~

~~$$P_{ACDF} = |DF| \cdot H = P_3$$~~

~~$$P_{EBCF} = |EF| \cdot H = P_1$$~~

~~$$P_{ABC} = \frac{|BC| \cdot |AD|}{2} = P_p$$~~

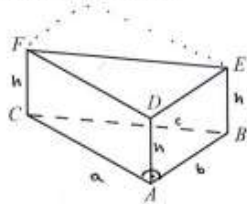
$$P_b = P_1 + P_2 + P_3$$

# Zawinił rysunek? Graniastosłup jest prawidłowy!

(14/25p)

Zadanie 34. (0-4)

Dany jest graniastosłup prawidłowy trójkątny (zobacz rysunek). Pole powierzchni całkowitej tego graniastosłupa jest równe  $45\sqrt{3}$ . Pole podstawy graniastosłupa jest równe polu jednej ściany bocznej. Oblicz objętość tego graniastosłupa.



$$P_c = 45\sqrt{3}$$

$$P_{\text{p}} = V = ?$$

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$P_1 = bh$$

$$P_2 = ah$$

$$P_3 = ch$$

$$P_p = \frac{ab}{2}$$

$$bh + ah + ch + ab = 45\sqrt{3}$$

$$h(a+b+c) + ab = 45\sqrt{3}$$

$$V = P_p \cdot h = \frac{ab}{2} \cdot h$$

$$P_p \text{ musi być równe } P_1 \Rightarrow P_1 = bh$$

$$bh = \frac{ab}{2}$$

$$2bh = ab$$

$$a = 2h$$

$$V = \frac{ab}{2} \cdot a = \frac{a^2 b}{2}$$

$$h = \frac{a}{2}$$

$P_{\text{p}}$

$\Rightarrow$

$$\frac{a}{2}(a+b+c) + ab = 45\sqrt{3}$$

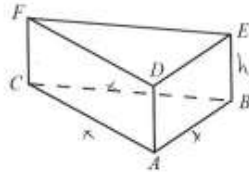
$$a\left[\frac{a+b+c}{2} + b\right] = 45\sqrt{3}$$

# Przekształceń zdający się nie obawiać

## (21/25p)

### Zadanie 34. (0-4)

Dany jest graniastosłup prawidłowy trójkątny (zobacz rysunek). Pole powierzchni całkowitej tego graniastosłupa jest równe  $45\sqrt{3}$ . Pole podstawy graniastosłupa jest równe polu jednej ściany bocznej. Oblicz objętość tego graniastosłupa.



$$P_c = 45\sqrt{3}$$

$$P_p = \frac{x^2\sqrt{3}}{4}$$

$$45\sqrt{3} = 2\left(\frac{x^2\sqrt{3}}{4}\right) + 2 \cdot (3x) \cdot h$$

$$45\sqrt{3} = \frac{x^2\sqrt{3}}{2} + 6x \cdot \frac{x^2\sqrt{3}}{4x} \quad | \cdot 4x$$

$$\frac{x^2\sqrt{3}}{4} = x \cdot h$$

$$\frac{x^2\sqrt{3}}{4} = 6xh$$

$$\frac{x^2\sqrt{3}}{4} \cdot \frac{1}{x} = h$$

$$180\sqrt{3}x = 2x^2\sqrt{3} + 6x^2\sqrt{3}$$

$$180\sqrt{3}x = 8x^2\sqrt{3}$$

$$180x\sqrt{3} = 8x^2\sqrt{3}$$

$$0 = 8x^2 - 180x\sqrt{3}$$

$$0 = \sqrt{3}x(8x - 180)$$

$$8x^2 - 180 = 0$$

$$8x^2 = 180$$

$$x^2 = \frac{180}{8}$$

$$x^2 = \frac{90}{4} \quad x = \frac{3\sqrt{10}}{2}$$

$$V = P_p \cdot h$$

$$0 = 8x^2 - 180\sqrt{3}x$$

$$x = \frac{180\sqrt{3}}{8} = \frac{45\sqrt{3}}{2}$$

$$h = \left(\frac{3\sqrt{10}}{2}\right)^2 \cdot \sqrt{3} \cdot \frac{1}{2x \cdot \frac{3\sqrt{10}}{2}} =$$

$$= \frac{90}{4} \cdot \sqrt{3} \cdot \frac{1}{6\sqrt{10}} = \frac{90\sqrt{3}}{24\sqrt{10}} =$$

$$= \frac{45\sqrt{3}}{12\sqrt{10}}$$

$$\frac{45\sqrt{3}}{12\sqrt{10}} \cdot \frac{\sqrt{10}}{\sqrt{10}} = \frac{45\sqrt{30}}{120} = \frac{9\sqrt{30}}{24} = \frac{3\sqrt{30}}{8}$$

$$P_p = \left(\frac{3\sqrt{10}}{2}\right)^2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{4} = \frac{90}{4} \cdot \frac{\sqrt{3}}{4} =$$

$$= \frac{90\sqrt{3}}{16} = \frac{45\sqrt{3}}{8}$$

$$V = P_p \cdot h = \frac{45\sqrt{3}}{8} \cdot \frac{3\sqrt{30}}{8} = \frac{135\sqrt{270}}{64} =$$

$$= \frac{135 \cdot 3\sqrt{30}}{64} = \frac{405\sqrt{30}}{64} \quad \left[ \cdot 3 \right]$$

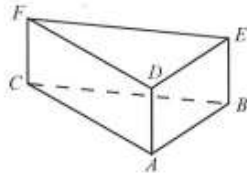
Odpowiedź: Objętość tego graniastosłupa jest równa  $\frac{405\sqrt{30}}{64}$  [j<sup>3</sup>]



# Trudno połączyć uzyskane informacje (15/25p)

## Zadanie 34. (0-4)

Dany jest graniastosłup prawidłowy trójkątny (zobacz rysunek). Pole powierzchni całkowitej tego graniastosłupa jest równe  $45\sqrt{3}$ . Pole podstawy graniastosłupa jest równe polu jednej ściany bocznej. Oblicz objętość tego graniastosłupa.



$$V_c = ?$$

$$P_p = P_{sb}$$

$$\frac{a^2\sqrt{3}}{4} = a \cdot h / 4$$

$$a^2\sqrt{3} = 4ah$$

~~$$P_c = 4a^2\sqrt{3}$$

$$\frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot h = 45\sqrt{3}$$

$$\frac{a^2\sqrt{3} \cdot h}{4} = 45\sqrt{3} \quad | : \sqrt{3}$$

$$a^2 h = 180 \quad | : \sqrt{3}$$

$$a^2 h = 180$$~~

~~$$P_p = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$$~~

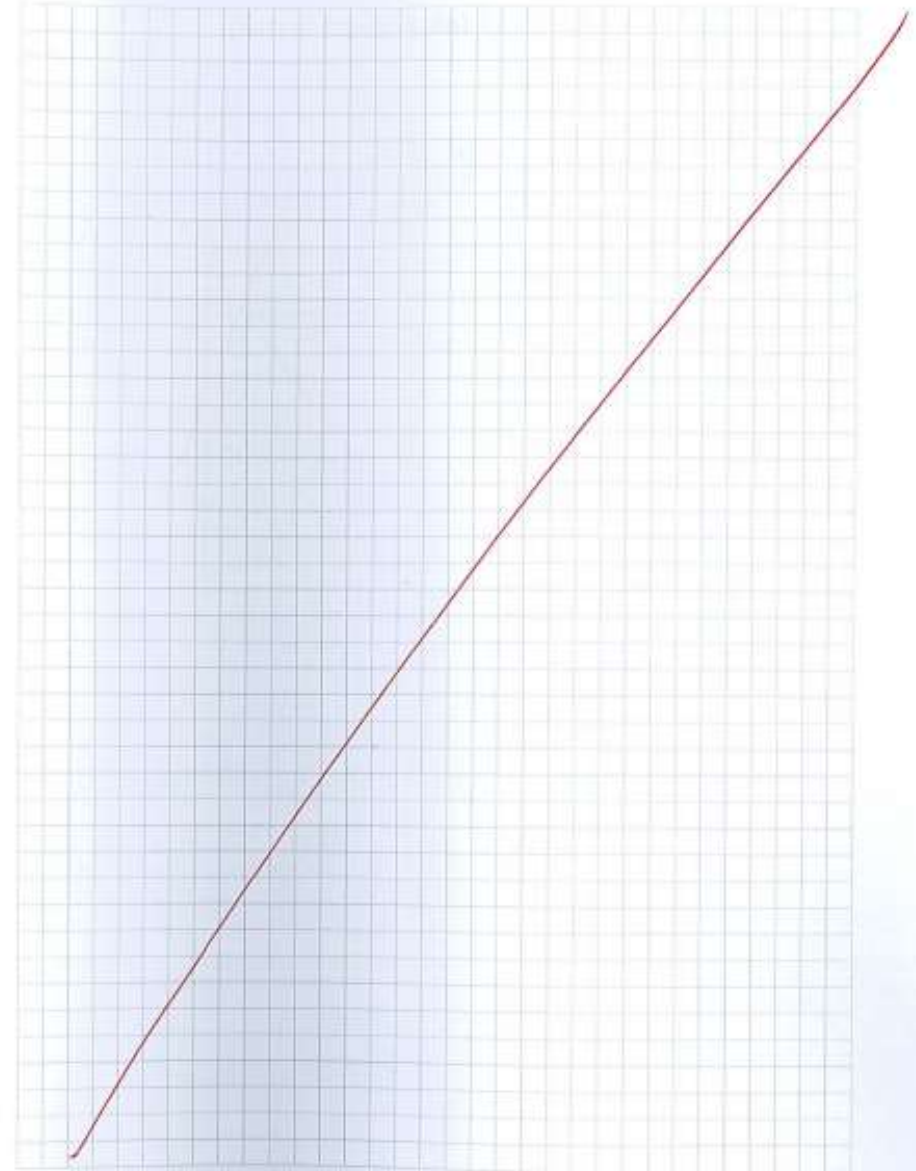
$$P_c = 2P_p + 3P_b$$

$$P_c = 2 \frac{a^2\sqrt{3}}{4} + 3ah$$

$$2 \frac{2a^2\sqrt{3}}{4} + 3ah = 45\sqrt{3} \quad | : 4$$

~~$$2a^2\sqrt{3} + 6ah = 180\sqrt{3} \quad | : 2$$~~

$$a^2\sqrt{3} + 3ah = 90\sqrt{3}$$



**Bardzo dziękuję za uwagę.**

# Wskaźniki łatwości - zadania zamknięte (PR, maj 2018)

## Zadanie 1. (0-1)

Dane są liczby:  $a = \frac{\sqrt[4]{8}}{2}$ ,  $b = \frac{1}{2\sqrt[4]{8}}$ ,  $c = \sqrt[4]{8}$ ,  $d = \frac{2}{\sqrt[4]{8}}$  oraz  $k = 2^{-\frac{1}{4}}$ . Prawdziwa jest równość

- A.  $k = a$       B.  $k = b$       C.  $k = c$       D.  $k = d$

0,69 (kraj: 0,72)

## Zadanie 2. (0-1)

Równanie  $||x| - 2| = |x| + 2$

- A. nie ma rozwiązań.  
B. ma dokładnie jedno rozwiązanie.  
C. ma dokładnie dwa rozwiązania.  
D. ma dokładnie cztery rozwiązania.

0,59 (kraj: 0,60)

## Zadanie 3. (0-1)

Wartość wyrażenia  $2 \log_5 10 - \frac{1}{\log_{20} 5}$  jest równa

- A. -1      B. 0      C. 1      D. 2

0,74 (kraj: 0,76)

## Zadanie 4. (0-1)

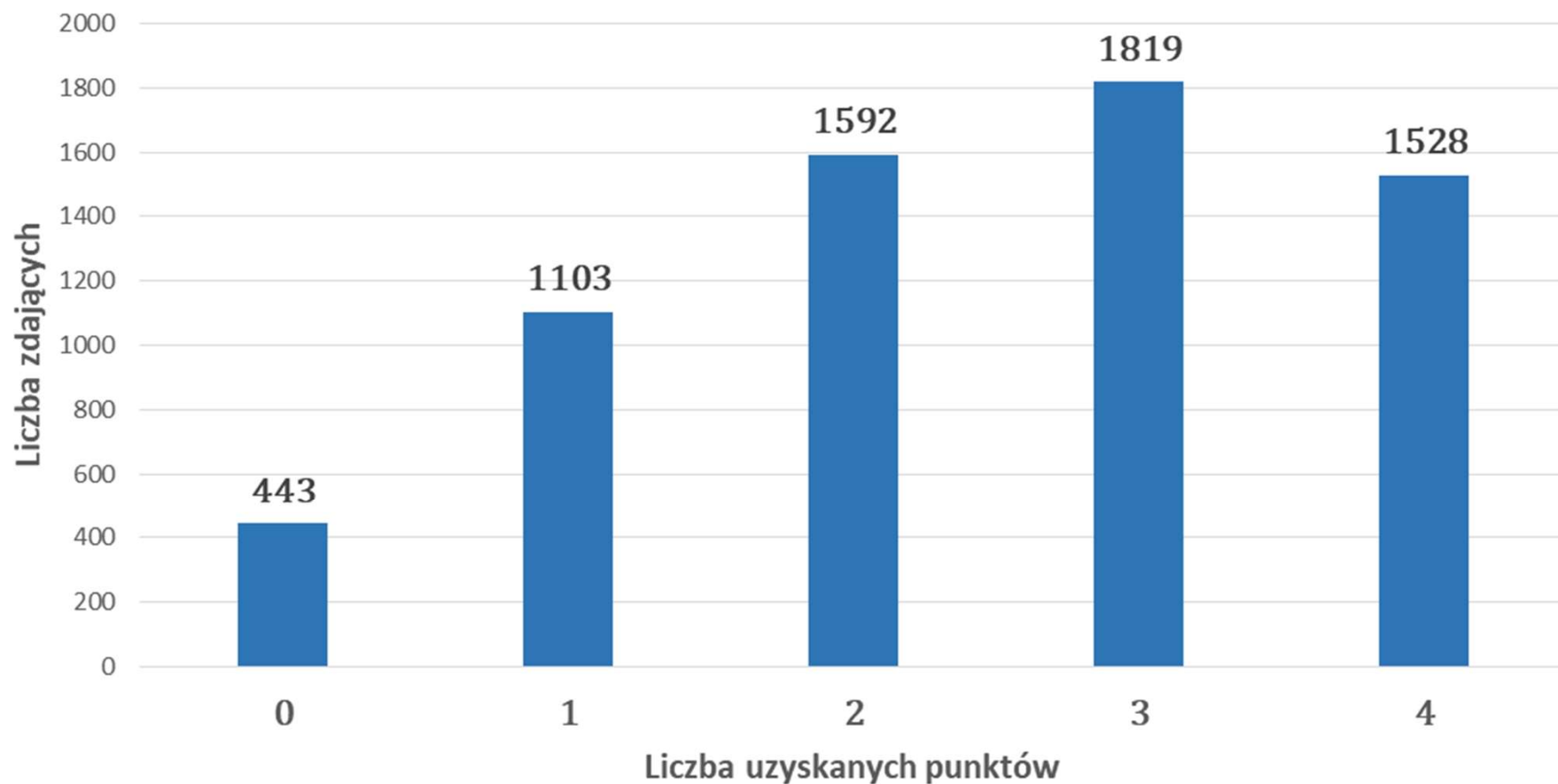
Granica  $\lim_{x \rightarrow 3^+} \frac{-x+2}{x^2-5x+6}$  jest równa

- A.  $-\infty$       B. -1      C. 0      D.  $+\infty$

0,43 (kraj: 0,43)

# Zadania zamknięte w maju 2018 r. – poziom rozszerzony – wyniki punktowe

Rozkład wyników punktowych w 4 zadaniach zamkniętych, egzamin maturalny z matematyki, PR, maj 2018

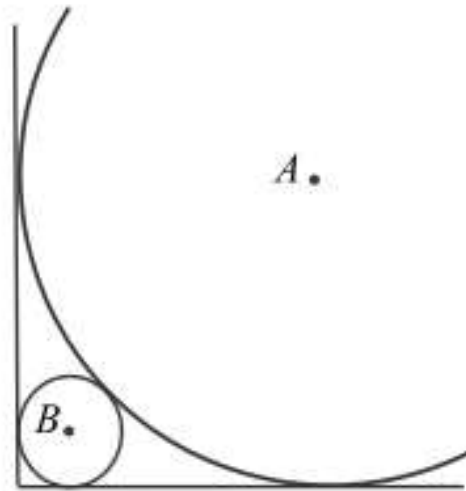




## Zadanie nr 29, (PP) maj 2018 r.

### Zadanie 29. (0–2)

Okręgi o środkach odpowiednio  $A$  i  $B$  są styczne zewnętrznie i każdy z nich jest styczny do obu ramion danego kąta prostego (zobacz rysunek). Promień okręgu o środku  $A$  jest równy 2.



Uzasadnij, że promień okręgu o środku  $B$  jest mniejszy od  $\sqrt{2} - 1$ .





# Rozkłady punktów uzyskanych w zadaniach otwartych, maj 2018 (PP), N = 24 648

	Z 26	Z 27	Z 28	Z 29	Z 30	Z 31	Z 32	Z 33	Z 34
0	22,6%	32,6%	79,3%	79,9%	43,7%	36,6%	64,6%	36,7%	60,8%
1	21,9%	26,6%	4,8%	5,0%	33,2%	16,1%	9,1%	9,3%	8,8%
2	55,5%	40,8%	15,9%	15,1%	23,1%	47,3%	4,1%	13,2%	4,6%
3							1,3%	1,1%	3,8%
4							3,2%	39,7%	22,1%
5							17,7%		